

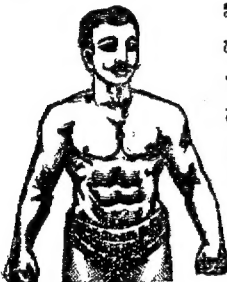
30929 ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 4. } చెన్న పట్టణము 1918 సం॥ ఫి బ్ర వరి నెల 16 వ తేది శనివారము } No. 264
సంపుటము. ౪. } పింగళ నామ సంవత్సర మాఘ మాస శుద్ధ షష్ఠి ౬. } సంచిక ౨౬౪

అమృతసంజీవి లేహ్యము,

అయ్యకాంత మార్గము.

ఈ లేహ్యము, మార్గము అనుభవజ్ఞులచే శుద్ధ వనమూలిక లతో తయారుచేయబడినది. ఈ లేహ్యము, మార్గములచే సర్వ

విధములగు మేహసంబంధమైన వ్యాధులు నివారణ కాగలదు. ప్రపంచమున ముఖ్యసంబంధమైన నెగ రోగములచే యెందరు బాధ నొందుచుండుటలేదు. అట్టివారి కిది జీవతాపరప్రసాదము. దీనిని సేవించినర క్తముకుభ్రమై, పుష్టి విచ్చి నరములకు పటుత్వమును కలుగ జేయుటలో మేటియైనది.

దీనిని స్త్రీలు, పురుషులు, అందరును వాడవచ్చును. (586)
48 దినములు సేవించు లేహ్యము, ద్రావకముగల నెట్టు 2-కి 3-8-0
24 దినములు సేవించగల నెట్టు 1-కి 1-12-0
1 నెట్టుకు పోస్తేజి 0-4-0. 2 నెట్టు కొనువారలకు పోస్తేజి ఇవాల. చిరునామ:— లేహ్యము డిపో,
నెం. 6. వేంకటేశమేస్త్రి వీధి, సాహుకారుపేట, మదరాసు.

WANTED.

A graduate, preferably trained and strong in English, to teach Telugu in the College Department, State salary required. Apply to Principal: A. E. L. M. College, 1077 Guntur.

HOME RULE SARIS.

A SPECIALITY CLOSE TEXTURE
8 Yards Rs. 9 with lace Rs. 12/
9 Yards Rs. 9/8 " Rs. 12/8
VALADY VAIDYANATHA IYER.
44, Akbar Sahib Street.
Triplicane, Madras.
(1074)

యుద్ధపటములు గల పుస్తకము ఇనాము.
ప్రసిద్ధిజెందిన రాజవైద్య పండిత ఎమ్. కె. శేషచార్యులవారి సకలవిధ జ్వరములను సంహరించగల జ్వరమురారి అను మూత్రల సీసా 1 తెప్పించుకొనువారికి వై పుస్తకము ఇనాము. 12 మూత్రలు గల సీసా వెల 0-14-0. (416)
ధర్మవైద్యశాల, 2/104 నారాయణ మొదలివీధి, మద్రాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని రోగములకు పరమామృతము.

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును.

చార్మపు నొప్పుల బార

దోలును. వాయువు

పోట్ల పోగొట్టును.

సువాసనగలిగి యుండును.

ప్రతియింటి నుండదగినది.

వనమూలికలచే హిందూ దేశమును

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, (ఫిరోజ్, బొంబాయి,

} 6, రంజిత్ వీధి, మద్రాసు.

తమ కార్యములను సకాలములో నెరవేర్చుకొను నిశ్చయించు జనులందరును

“ఎలెక్ట్రా” వాచిని కొన్నచో చాల సహాయమును పొందెదరు.

సరియైనకాలములో తమ సంకేతిక స్థలములకు పోగలరు.

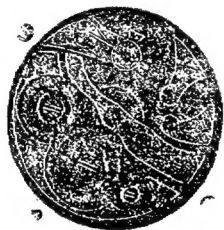
“ఎలెక్ట్రా” (1049)

ఎలెక్ట్రా లివన వడక

చాల దివ్యముగనుండును.

గడియారమంతయు శ్రేష్ఠమైన

పరికరములతో చేయబడినది.

తెన్నలో 1914 సం॥న జరిగిన జాతీయ వస్తుప్రదర్శనమున గ్యాలెటు స్వీసు ఎలెక్ట్రా వాచికి గొప్పబహుమతి (గ్యాలెటు ప్రీమియ) ఒసంగబడినది. గొప్ప బహుమానము.

గ్యాలెట్ కంపెనీ, స్విస్ మేడు.

సమృద్ధమైన గడియారములు. చౌక ధరలు. పలువిధములగు వాచీలుగలవు. ప్రతివోటున దొరకును.

ఏజెంట్లు: జి. ఇ. సంవత్సరెట్టి అండుకో, ఎస్.ప్లనేడు, మదరాసు.

Always go to the best & The best will be Cheapest.

OUR WORLD RENOWNED Otto-Parastan (Regd.)

It is best in fragrance long in lasting and giving pleasant smell to user and who are near. Try once.

Price:— $\frac{1}{2}$ oz. 2 Dram
Rs. 2 Rs. 1-4
 $\frac{1}{4}$ Dm. 1 Dm. $\frac{1}{2}$ Dm.
Re 1 As. 12 As. 8
Nickle Top As. 8 Nickle
case As. 10 Samplas As. 2
Cards 1 anna Postage extra.

Also please try PARASTAN HAIR OIL—(Regd.)
(Guaranteed to be free from Mineral Oils)

BEST FOR HAIR GROWING.

Price Re. 1 Postage extra.

Ask for our Whole Sale Price List.

Sole Manufacturers:—

THE PARASTAN PERFUMERY Co.,

No. 1 Pydhonie Bombay 3.

ఒక ఏకముఖి రుద్రాక్ష, రెండు గోరీకంకర రుద్రాక్షములు ప్రత్యేకమైనవి అమృతముకను సిద్ధముగనున్నవి. ఇవి టాకరు కంపెనీయందు మార్చి ఆఖరువరకు నుంచబడును. వీటి మహత్వము సకలజనులకు విదితమైయున్నది. నవరత్నములను లక్ష రూప్యముల నిచ్చియైనను సంపాదించు వచ్చు గాని ఏకముఖి రుద్రాక్షములను సంపాదించుట దుర్లభము. వలయువారు టాకరుకంపెనీ, మాంటూకోర్డ్ నకు పోయి చూచి ధరలను నిర్ణయించు కొనవచ్చును.

ఆత్మబిజ్ఞాన

శరీరమును విడచినతరువాత ఆత్మస్థితి.

కయ్యముల సద్భావమును గుఱించిన కాశ్మీరు చర్చ గ్రంథకర్త:— పా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి.పి.

విష్ణువైఖ చక్కనిగ్రంథము వెల రు. 0-8-0.

అంధ్రవత్సరా కార్యాలయము

పోస్టు బాక్సు 212, మద్రాసు.

K. B. JOSHI & Co,

321, Hornby Road Fort,

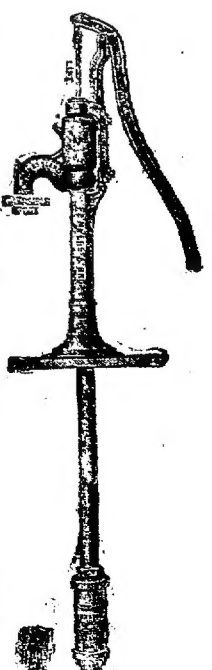
BOMBAY.

LARGEST HAND PUMP

Our 3 inch Pump is the largest available Hand Pump on the Market. Very useful for Shallow Water. Large capacity to suit small irrigation write for particulars and prices (537)

ALSO

Hand Pumps for very deeps wells up to 150 ft; Tank Pumps of new pattern, ready in stock. Write at once for further particulars.

OTTO DILBAHAR
Regd.

THE
PERFUME OF ORIENTALS
DELIGHTFUL & LASTING

మిక్కిలి మనోహరమగు నువాసన 126

(రిజిస్టర్డ్ కాబడినది.) ఆటో డిల్ బహార్. (రిజిస్టర్డ్ కాబడినది.)

ఇప్పటికాలపు రుచి కనువగునది, సాటిలేని మనోహరమగు నువాసనగలది. అల్పాహారగాని, వారాయముగాని, చేర్చబడకయే సిద్ధము చేయబడిన కేవల పువ్వుసారము.

నీ తువాలపై కొన్ని నియంత్రణలు చిలుకరించినచో, మనోహరమగు నువాసన ని స్తులపరచును.

ఈ క్రింది పరిమాణములు సీసాలలో నుండును.

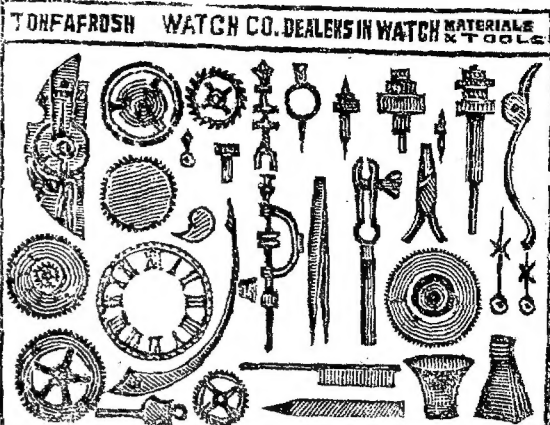
బిస్కట్లైజు (అర్ర (హం)	సీసా 1-కి రు	0-8-0
చుక్కలైజు 1-రూం	"	0-12-0
వేరొకలైజు 2 "	"	1-4-0
కెన్డలైజు 4 " లేక 1/2 ట్రాన్సు	"	2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.

పత్తెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిపాపులొను దొరకును, దీనికి అనేక మగు నులు పెంట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగడు సీసానైన ను, కాల్చునైన ఆటో డిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో డిల్ బహార్ టెక్నికల్ సలహామాలను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగువవాటికి వ్రాసినచో ఆటో డిల్ బహార్ గల నువాసనకాల్చు ఉచితముగ పంపుదురు.

కళిటలాగు
ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAFROSH WATCH CO. DEALERS IN WATCH MATERIALS

TOHFAFROSH WATCH & Co.,
Dealers in Watches Materials, Tools
BHENDI BAZAAR, POST No. 9, BOMBAY.
(821) ఉత్తరములు అంగణావళి వ్రాయవలయును.

నందరము! స్వదేశీయము!! ఉపయోగము!!!

అందమైన 1918 క్యాలండరు

ఫి బ్రవరి 28 తేదిలోపు అమృతాంజనము దీప్తావారి రు. 5 ల మందును నొకేసారి గొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగ పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-5-0.

వి. పి. క కాక, ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరవచ్చుచో మా జవాబుదారి యుండదు. కొలది ప్రతులుమాత్రమే ముద్రింపబడినవి. ఆకాభంగము గలుగకుండుటకు త్వరపడట యుక్తము.

తామరతైలము	గజ్జికీతైలము	మోహినీతైలము
డబ్బీ 1-కి 0-6-0	డబ్బీ 1-కి 0-4-0	సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు సిద్ధాపధము

చక్కని డబ్బీతో వెల రూ. 0-8-0; డబ్బా 1-కి రూ. 5-4-0.

బోస్టాఖర్చులు ప్రత్యేకము. అన్ని చోట్లలో విక్రయింపబడుచున్నది.

అమృతాంజనం డిపో,

109, ఫ్రేకోడ్డు, బొంబాయి. 6, తంబుశెట్టిపేడి, మదరాసు.

క్రిక్రేమయిన గోపాలకృష్ణ గోకలేగారి చిక్కిని

రంగుల చిత్ర పటము

డబ్బీ 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.

వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము,
బోట్ల బాబ్స్ 212 మదరాసు.

ఆంధ్రోద్యమము.

మొదటి యై దాండ మహాజనసభలయందలి సన్మాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల, యువసన్మానములు, వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములుగలవు.

వెల రూ. 1-8-0. పోస్టేజీ వేలు

ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము, 7, తంబుశెట్టిపేడి, మదరాసు.

1020

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బా

మీరు బలహీనులుగా నున్నారా? అయితే డి. మన్నాలాల్ గారిచే తయారుచేయబడిన లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బాను నేమింపండి. దీనిని నేవించిన యెడల ధాతుపుష్టి, రక్తపుష్టి, విశేష బలము, ఆకలి ఎక్కువ మొదలయినవి. కలుగును. స్వప్న ఫలితము, ధాతువు మూత్రములలో కలిసిపోవుట, నీరుచురుకు, బహుమూత్ర వ్యాధి మొదలగునవి మానును. దీనివలన చుంచు గుణము పొందిన ఆకేకులు రంగోస్, పీనాంగ్, సిలోస్, ఆక్రికా, కలకత్తా, బొంబాయి, మదరాస్, ఈ ప్రాంతములనుండి బహుమానపుత్రికలు విశేషముగా పంపియున్నారు. కావలసినవారు అర్హతాస్థాంపును పంపినచో బహుమాన పుత్రికల కాపి పంపుదుము. ఇది అబద్ధ మని రుజువుపరచువారికి వైకనుపరచియుండు బహుమానము యియ్యబడును. అట్లు నిరాకరించినచో జ్యోతిర్మాలముగా పొందవచ్చును. పొగ్గులును కొనుగట్టుకు "డి. మన్నాలాల్" అని యుండుట చూచి తీసికొనవలయును. అనుపాన పుత్రిక పార్శ్వలలో పంపబడును. ఏకైంటులు కావలసియున్నది.

15 తులాల తేబ్బీ వెల రూ. 2-0-0. తపాలఖర్చు 1-5 డబ్బాలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు,
సాలామిసిరి మురబ్బా డిపో, బెంగళూరు సిటీ.

(691)

301 పాశ్చాత్య వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాపధములు.

లోకామయవార కస్తూరిమాత్రల నిష్పక్ష నను పరిశీంపుడు.

ప్రతి వత్సరమునను అక్షరలలోని సీసాలు విక్రయింపబడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే క క; బర్మా, సిలో, మలియన్, గోవా, ఫీజి, బెల్జి, ఈస్ట్రీయా, మున్నగు ప్రదేశములవారు కూడ నీ సిద్ధాపధమును, ఉపయోగించుచున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయవార" కస్తూరి మాత్రల సీసా మియింట నన్ను యెడల, మాటికి వైద్యుల సమయమును, నిరీక్షించి, మొర పెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

శిశువులు, శిశువాతము, అశిశువులు, పార్శ్వవాతము, జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధము, దగ్గు, గజమునొప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, చిన్న బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరియు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాపధమునే సేవనచే నాశ్వర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

వైద్యశాలలో ననేకవిధములగునట్టియు నుపయోగకరములగు 3 రూపక మూలికలనుండియు యాపధములను తయారు చేయుచుండును.

రిజిస్ట్రేషన్ యావ్యాపార గురుకులు, ప్రతి సీసా యందును ఉండును; చూచి తీసికొనవలెను.

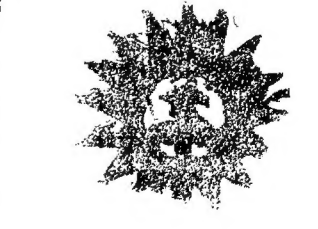
అనుపానపుత్రిక, ప్రతి సీసాతో గూడి యుండును. 250 మాత్రలన్న సీసా 4 అణాలు, మాత్రమే.

6 సీసాల నొకసారి తెప్పించిరి	రూ 1-8-0
12 సీసాలొకసారి కొనిన	2-12-0
25 సీసాలొకసారి కొనిన	5-0-0

సమస్త రోగములకు మానదగ్గ ఆయుర్వేదము సిద్ధాపధములు దొరకును.

చూడము: శ్రీ సీతారామవైద్యశాల, మైసూరు.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మూవద్దవారకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాడ్ టెక్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెని.
(52) 21, హమ్మం పేడి, బొంబాయి.

భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములు

ప్రజాభిప్రాయములు

అయ్యో,

స్వపరిపాలనా సౌకర్యమునకు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనము మూలాధారమును ప్రాణభూతము నని యాంధ్రుల యభిప్రాయమైయున్నది. ఆంధ్రీయచార్య యీ తీర్మానమును అత్యుత్సాహముతో నామోదించుచున్నది. అన్యజేతములు గూడ విమతనరాజ్యాంగపద్ధతిని జాతీయతత్వపునరుజ్జీవమున కీ ముఖ్య సంస్కరణము హేతుజాత మని గ్రహించి యీవిషయమున నాందోళనము గావించుచున్నవి. వికాస దృష్టి గల నాయకులందఱును పాశ్చాత్యవంశీకరీమణుల నేతలును భావిభారత మహాదను ప్రాచీనముఖ్యముగ నీసంస్కరణము కలయునని నొక్కొక్కరొకరినింబియుండిరి. ఇట్టి విషయములలో కర్మగానియవరాధ మేమాతెలియరావచ్చును. తీర్మానము వివిధవిధముల ఖండింపబడింది. కర్మగాని స్వదేశమున మెప్పుడయినగోరి తీర్మానముజచ్చి రనియు నాంధ్రులకు ప్రత్యేకరాష్ట్రము గావలసిన పాత్రాభ్యుసభను గాతీయవెట్టుచేల యనియును ఉత్తమ సభ్యతా దూరములగు నీమొదలగు నల్పప్రసంగములు గూడ జేయబడినవి. పరిభ్రష్టులుచారు ఆత్మీయవిభాన విశేషమున తిట్టభావము బూనిరి. నిరంకుశముగా వాదోపవాదములు జరిగినవి. కాని భారతనాయకులలో ననేకులు దీని ప్రాముఖ్యమును లాగుగ పరిగణించినటుల దోచదు. భారతజాతీయ జీవనము ప్రప్రథమమున పాశ్చాత్య వశిక్తుంపు పరిపాదితము గాదు. ప్రాచీన భారతీయ సభ్యతా గౌరవము పాశ్చాత్య జేతయ నాగతానుకరణము కాదు. స్వయం ప్రరాలమున భారతీయోత్పత్తిక్కులు పిక్కటిల్లగ నాత్మీయ పరిభాష్యుల బలపును తేజస్వియ యగుముల చాటి నేటికిని విరాజిల్లుచు న్నుది. అపరిచ్ఛిన్నచగు భారతీజాతీయాంతరాత్మ ప్రత్యేక వ్యక్తులయందు పరితపించుచు హని దివ్యపరిభాషీప్రములుగ వెలుంగ జేయుచున్నది. అభినవోన్మేషమున నాస్మికాభ్యాసరముగాంచిన భారతీయులందఱును నిర్మలదృష్టిని భావి భారత మహాదయును తమ హృదయముల దిలకించి యఖండాందపరమతలైయున్నవార. ఇటులుండ నీతీర్మానము జేతచారి యుద్ధ మనియు జాతీయ జీవన పరితోషక మనియు కొందఱు తెట్టులో ప్రకటించిరి. జేతచారిత్వమున నాంగ్ల పరిపాలనమున విశిష్టత్రముల ననుసరించి ఘనాక్షర న్యాసమున కేర్పడిన రాష్ట్రవిభాగము లనిచార్యశాస్త్రాది గుణసంపన్నము లనియు ననుబంధునిమాబద్ధము లనియు వాదములు సలుపబడినవి. భాషాబద్ధ మైత్రి మాత్రము సాంఘిక జీవనమునకు మూలసూత్రము గాదనియు సాంఘికాభివృద్ధిని రాజకీయ వ్యవహార పురోగమనమునకును ఇతరులగు దృఢతరములయిన ఆచారధర్మములు గల వనియు పండితోత్తములు ప్రచండవాదములు సలిపిరి. పాశ్చాత్య ప్రతిష్టాపన విధానములందును, పాశ్చాత్య విద్యుల యందును అవికంపిత విద్యాసముగల భారత సోదరుల కొక విజృంభిని మాత్ర మొసంగుదము. సత్యజేద మని కీర్తింపబడు శ్రీ సత్యజేదమున నొక పురాణగాధ గలదు. అది యెద్దియన పూర్వకాలమున మానవులు స్వర్గలోహణమునకు కులభేద మార్గము నన్వేషించుటయందు దీక్షితులయి, జేచిల్ నగరమున నిగి నొలుయుడంధ మును నెలకొల్పి బూని రనియును, అట్టికట్టడము పూర్తియగుచో ప్రతిమనుజును మింటికెగలాకి భగవంతుని పాదపీఠ జేరుననియును నిరవచయాయాసమనియు దగు భగవంతుడిట్టి కార్యము కొనసాగకుండ వివిధభావల నప్పుడు సృజించె ననియును భాషావైకల్యమున నన్వేష్యక్రియా వ్యాపారసంఘటనము సమకూడక తుద కా పనినిలిచిపోయె ననియు తదాదిగ వెల్లకొవలు జాతమైన వనియు నుదహరింపబడినది. భాషాబద్ధమైత్రులన మానవులు స్వర్గమునకు గూడ వెట్లు గట్టెదరనుభీతిని భగవంతు డట్టి మైత్రిని విడగొట్టెనట. భాషాసామర్థ్యమునకు జేతొడు దృష్టాంతము నన్వేషించబనిలేదు. పాశ్చాత్య సోపాననిత్యాణమునకు భాషా మైత్రియే ముఖ్య సాధనము; జాతీయజీవనమునకు ప్రతిభామగాక పోషకాదు గును. శ్రీ విశాఖమున జాతీయంతరాత్మ ప్రజ్వలిల్లును గాని మిందఱెమునకు గుండెలేదు. భారతభూభాగభారాద మిగు నుగోద్రవాగ్నిని కంఠభస్మిని యీ సమస్యకు వ్యతిరేకముగా జరిగినది. అంగజేత పరిపాలనలగు కంఠభాగభారము గల ప్రాంత

ములు కంఠసమ్మేళనము గావలయు నని కోరుట యేమై స్వనమున తీర్మాన ప్రాధీనము నన్వేషించుచునే యున్నది. రవీంద్రనాథుని ముఖనిష్ఠుల మగు భాషాసరస్వతి కట్టి బ్రహ్మముయొక్క యనంతకీర్తిని ప్రకటించుచునే యున్నది. ఆ నేతు లీత నగవర్ణంతము భారతీయుల మాతృభిక్తి పరకకుల గావించి యున్నట్లు నిజహృద్యోజ పీఠము నలంకరించి యున్న మాతృజేతయ దివ్యరూప సందేశానమును బ్రసాదించిన కంఠమాతల మృదు దివ్యగీత వాణీప్రభావమున కీ సమన్వయవాదమైయున్నది. ఉత్కల గూడ మహా రాష్ట్ర కర్ణాట కాంధ్రవిషయముల ప్రతిభ్యను లీచుచు బ్రసరించుచున్న యది యాయకలంక భాషాజీవన ప్రాగల్భ్యమే. కావున భారతీయులందఱును జేతొద్ధరణమునకును పినూత్న రాజ్యాంగనిర్మాణ సౌత్తమమునకును ఉత్తమ పాశ్చాత్య సోపాననిత్యాణ సోలభ్యమునకును మూలధారముగ నీయు నుత్తమసంస్కరణమును వాఙ్మయమయే ముఖ్యనిధియై యున్నది. శ్రీయంత కర్మగాని దృఢచిత్తులయి యీ తీర్మానమును నెలకొల్పి కాశ్యోకీర్తిని గడించుకొనిరి. భారతాభివృద్ధియు ఫలించు గాత! విశాఖవట్టణము, ప్రథమ లక్ష్మీనరసింహము. కేవల 15-వ తేది.

పత్రికాభిప్రాయములు

“మైబూన్సు” వత్రిక.

కాననసభలో భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభజన తీర్మానము నుపపాదించుటకు ప్రోత్సాహము కర్మగాని దానిని సవరించిరా తేదా అను విషయమును తెలిసికొన మాకు కుతూహలములేదు. ఈతీర్మానము చెందు భాగములకు విభజింపవచ్చును. అంతోభాగమున, స్వపరిపాలనాప్రతిష్టాపనా విజయమునకై పాశ్చమైనంతరకు . పునర్విభజనము గావించు టవరమని కర్మగాని నుడివియున్నాడు. ద్వితీయభాగమున, మిగు భాషాప్రయుక్తముగ నిట్టి రాష్ట్రనిర్మాణమును చేయవలెనని కోరి యున్నాడు. ఈవిషయమై జరిగిన చర్చను గూర్చి తెలియుల మున మాకు జీవన సందేశములబట్టిమాడ ప్రథమభాగము నెక రుచ గుర్తించినట్లే గానరావచ్చును. ఈతీర్మానము సంపూర్ణముగ నుపపాదించబడినయెడల యెవరికిని ఆశ్చర్యము గలుగజాలదు ఏలనన, యీతీర్మానచర్చయందు పాల్గొనిన వాగంధూను కాంగ్రెసు, లీగు సంస్కరణ ప్రజాశిక్షకు సంసిద్ధము చేతు తోడ్పడిన ప్రముఖులే! ప్రతిరాష్ట్రముక యొక గవర్నరు అధికారము క్రింద నుండవలెననియు, అంతో కార్యనిర్వాహక సభ నియమితులు కావలెననియు కాంగ్రెసు, లీగు సంస్కరణ విధానమే నుడవుచున్నది. ఇందు మూలమున చిన్న రాష్ట్రములు పెద్ద రాష్ట్రములతో విమర్శితులు కావలెననియు, లేక కొన్ని భాగముల తేల్చి, అనతిగతం పెద్ద రాష్ట్రముగ నేర్పడినయెడల యొ గవర్నరు అధికారమున పాలితము గావలెననియు తెల్లచుటలేదా? కాని, యీముఖ్య విషయమును మన కాంగ్రెసు నాయకు లెవరును యీ తీర్మాన చర్చయందు వాదించినట్లు తోచదు. ఈ తీర్మాన ద్వితీయభాగము ప్రథమభాగమును సంపూర్ణముగ మరుగు పరచిన ట్లాహింహలసి యున్నది. ఈ భాగము మిగుల తీవ్రమగు చర్చకు బాలకునని మేము అనుకొంటిమి. మాభిప్రాయము సరణముగనే జరిగినది. మదరాసునుండి వచ్చిన యొక సభ్యుడు దక్క యితరులందరు యీ తీర్మానమును తీవ్రముగ ఖండించిరి. తుట్టుకుద కీ తీర్మాన కుంగీకృతిము కాతేను.

“బెంగాలీ” వత్రిక.

కర్మగాని తీర్మానము మిగుల విశులముగ నుండుటచే నామోదితము గాతేను. మరియు, ఈ సమయమున రాష్ట్రీయ నిర్నిర్మాణ సమస్యచర్చలన, కాశ్యతాయితముగ ప్రభుత్వము మన హస్తగత చుటకు దుగ్ధభయగునని భారతీయ సభ్యులు తలంచుటయే యీ తీర్మానాపజయమునకు ముఖ్య కారణము. ఈ జేతమున పరిష్కృతముగా నున్న రాజకీయ సమస్యచర్చకు కాంతివాతావరణ మత్వవసరమగు నీ సమయమున నీ తీర్మానము ప్రజలలో ప్రబలమగు కక్షలను వృద్ధి నొందించునని యొక మాన నీ యు గు ధ్యులు పలికిన సలహాలు సత్విములు. కావున మన మిట్టి తరుణమున బాధ్యతాయంత ప్రభుత్వము క్రమక్రమముగ మనకు లభించు పాధనముల యోచించుటయందే మన సర్వ శక్తులకేంద్రీకరింపవలసి యుండుటచే, యితర సమన్వయంత సందర్భములైనను, ప్రధానవిషయము మరుగు పరుపరాదని యెల్లరును గుర్తించి, వాని కివ్వకు ప్రాముఖ్యము నొనగ రాదని మా అభిప్రాయము. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజనము స్వపరిపాలనా విజయమునకు చాలవరకు తోడ్పడు ననుమాట సత్యమే! కాని, అది స్వపరిపాలనమున కత్యవసరమనిగాని, స్వపరిపాలనమునకు పూర్వమే క్రియానురూపము చాల్వరె ననిగాని చెప్పవీలులేదు. విరోధాఖండమున భాషాయందును జాలియందును, మరమునందును భిన్నులగు ప్రజలు ప్రజాప్రాతినిధ్య ప్రతిష్టాపనముల ననుభవించుచున్నార. అస్త్రీయితా హంగెరి, టర్కీ ముగ్గుగు జేతములలో మాడ నిట్టి పరిస్థితులే గానవచ్చుచున్నవి.

యావద్భారత హైందవ సభ—సభా సమాజేయ లభిమైనది. ప్రభుభక్తిని చూపుచు నొక తీర్మానమును, ఆంగ్లేయులకు విజయము కలుగవలయునని జేకొక తీర్మానము నొనరింపబడినది. హైందవులును మహమ్మదీయులు నిటీల మతసంబంధమున పోరాడుకొని యున్నారు. అట్టి వైరము శ్రేయస్కరము గాదు గాన ఉభియులు అన్వేష్యమును మెలగ వలసినదనియు, అవిక రులుచాడ ఉభయ తముల చారి ప్రతినిధులతోడ కలసి పనిచేయువలసినదనియు సభావాని తీర్మానించిరి. ఇంకను అనేకమగు తీర్మానములు జరుపబడినట్లు అలహాబాదునుండి తెలియ వచ్చుచున్నది.

నోటీసు. (1072)

ప్రొద్దుటూరు డిప్యూటీ మునిసిఫ్ కోర్టు
1917 న. 11 ఆ నెం. 242
వాది } ప్రతివాదులు
కొణకల రామచంద్రారెడ్డి } క. బా. కృష్ణ రావు కన్వెరాలు
ఈ నెంబరులో 1 ప్రతివాదియైన కంబా కృష్ణ రావుకు నై హమస్తేటు ఒంగల్ జిల్లా ఇల్లెంద్రపాడు తాలూకు కనభా ఇల్లెంద్రపాడు గ్రామమునకు సర్దుకులు పలుమారు పంపిన్ని తేరకయున్నది. ఈ దావా ఈ ఫిబ్రవరి 20 తేది నాయదా జేరుబడి యున్నది. ప్రతివాది కృష్ణ రావు ఈ దావాలో అన సరు దాఖలు చేయవలసినట్లుయితే ఆ తేదిన దాఖలు చేసికో వచ్చునని తెలియవలసినది.
N. NARASINGA ROW, B. A.,
2-2-18 Pleader for Plaintiff.

వైగుభయము లేదు.

వైద్యరత్న కండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి

వైగు వైగు

(1045)

నివారకావధములు

మా మందులు గడచిన ఇరవది వత్సరములకు ఇండియా, సర్కా, సిలోజా జేతములయందును, స్వదేశీసంస్థానముల యందును అనేక స్థాన రోగులను కాపాడుట లోకవిదితము. మేము తెలుపు విధానముల ననుసరించిన

వైగు సోకదు.

హైదరాబాదు నుండి 1 రోజు బుడ్డి ౧-౩ రు. ౧-౦-౦	కడప నుండి 1 రోజు బుడ్డి ౧-౩ రు. ౦-౧౦-౦
దిల్లీ ౪ " " ౦-౧౦-౦	దిల్లీ ౪ " " ౦-౧౦-౦

పాశ్చాత్య సోద్రీకరణ. హైదరాబాదు నుండి క్యాటర్లు గుడెరముగ కలవలసి ను.

తెలంగాణ ప్రభుత్వం "హంబిల్" మద్యభాగ.

ఆయుర్వేదాశ్రమం, గగ, ఆచారప్పకవిధి, డి. టి. మదరాసు

1918-వ సం॥ మార్చి నెల 1-వ తేదీ మొదలు
కొని చదువునాడులో నెం 1, 2 వ ముఖము
బంధులగవు.

వృత్తాంతములు

(-)-

ఇండియా దొంగతనము:— పీఠి కార్యాలయములు మార్చి నెల 18 వ తేదీన దీర్ఘకాలమున మూయబడును. ఏప్రిల్ నెల 2 వ తేదీన పిమ్మట సరమున తెరవబడును.

చెన్నపురి గంగయ:— శ్రీవారు 19-వ తేదీన పురుచ్చేటి జిల్లా అడవి నొకదిన ముందగు. శ్రీవారికి స్వాగతమునగ పురుచ్చేరియందు సన్నాహములు జరుగుచున్నవి.

మోటారుబండ్లు:—యన్తము కొరత దొంగతనమువారు మోటారుబండ్లను కళిపదుమకొనుటకు గూర్చి కొందరు అగ్రిమెంటుగా ఈ మొమియును చేయలేదుని బొలబయి దొంగతనము వారు తెలిపిరి.

ఒక ధనికుని ఇల్లు దోచుకొనబడుట:— మైసూరు దొంగతనమువారి ప్రధానకార్యదర్శి పి. ఎన్. బాలసుందరము అయ్యరుగారి ఇంటిలో ఈనెల 18వ తేదీరాత్రి 4 గురు దొంగలు చొరబడి కొంత యాక్షితో పారిపోయిరి నలుగురిలో నొకడు పట్టుపడెను.

మైసూరులో రాజకీయసంస్కరణము:—మింట్, మాగ్జి సంస్కరణములను మైసూరులో గూడ నచలులో నుంచ వలెనని మైసూరు కాసునధిపతి నొకరు ప్రక్షింపెదరు. స్థానిక న్యవహరించుము మున్నగు విషయములకు గూర్చిన కాసునము అవపాదించబడును.

బాలయోధులు:—మైసూరునందు బాలయోధులయొద్దమును పాఠశాలలలో నెలకొల్పుటకు దొంగతనమువారు ననుమతించిరి. రు 7000 లు కాంక్షను చేయబడినది. విద్యార్థులకు గురుభక్తిని దేశభక్తిని ఆత్మసంయమమును నేర్పుటకు విధానమును సిద్ధపరచు నొక సంఘము నేర్పించిరి.

క్షుత్రియ కళాశాల:—లక్నోలో క్షుత్రియ కళాశాల నేర్పరుచుటకు ధనమును సమకూర్చుటకు మైస్టరుగారి ఆధ్వర్యమున క్రింద సభ జరుపబడినది. కాశ్మీరు దుమ్రాను మహారాజులు వచ్చిరి. వింగారాజీగారు కళాశాలకు 5 లక్షల రూపాయల సొంతిని మైస్టరుగారు ప్రకటించిరి.

ఒక పాఠశాల విద్యార్థులు పాఠశాలను విడచి వెళ్లుట:— తలిచేరినగరమునకు సమీపములో ఉన్న పోనులో కొంత పాఠశాలఉండు. పాఠశాల యజమానులకును, ప్రధానపాఠ్యాయులకును వివాదము కలిగినది. విద్యార్థులు తమ ప్రధానపాఠ్యాయులను ప్రేమించి వారితోగూడ తామును పాఠశాలకు బోవుట మానివేరిరి.

శి. శే. సుందరలాలగారు:—పీఠి రెవ్యూను మితవారు లగాన నీ అతివాదు: ఆగ్రహమునకు పాత్రులై. తేజభూషా ప్రతికూల పీఠి చాల పరిహాసించెను గాని దొంగతనమువారు పీఠి నెత్తును గొరంగియందుండినది యున్నపుటిక వ్రాసెను. పీఠి రాంధోళకులు గారు గాని పీఠి పురోవృద్ధిని కొరవారని తీవ్రపుటిక వ్రాసినది.

మార్వాడి బాలికను కధించుట:— యశోదబాయి నాగ, కంగమ్మ అను మువ్వరు ముద్గాయిలను పోలీసువారు 14-వ తేదీన జిల్లామేజిస్ట్రేటు కు సమర్పించిరి (తెంగునూరు) యెడట వెట్టి శనివారమునకు ముద్గాయిల తమ యధీనమున నుండు కలసికదని పోలీసువారు కొరగా మేజిస్ట్రేటు అందుల కనుమతించెను. మార్వాడి బాలికకు 800 రూ.లు విలక్ష గల గగలంఠనము, నగలను దీసికొన ముద్గాయి లామెను బంధించియును వెలియవచ్చుచున్నది.

పాంతకుడు సిపాయిలలో కేరుట:— పెరుంబాయి నారాయణుని వాడ అను నతను కల్లికోటలో పాత్యబరిగించి పిచ్చుట తెంగునూరులోని 79 వ కర్నాటక పటాలములో సిపాయిగ జేరెను. కల్లికోట పోలీసువారు పాంతకునిగూర్చి భోగట్టాచిటి తెంగునూరులో సిపాయిగ నున్నాడని విని తెంగునూరు పోలీసువారికి వార్తపడిరి. పులె పోలీసుస్టేషను నుండి ఇన్స్పెక్టరు గురురావుగారు సిపాయినిపట్టుకొని ప్రస్తుతము వారిని తమ యధీనకుందుచుకొని కల్లికోట పోలీసువారికి తెలిపిరి.

రబ్బరుతోట మేనేజరుగారిని మోసపుచ్చుట:— తోటలో పనిచేయుటకు కూలీలను సరఫరా చేసెదనని చెప్పి 2.5 మే.స్ట్రీ కల్లికోట రబ్బరుతోట మేనేజరు యొద్ద కొంత ద్రవ్యమును అడ్వాన్సు పుచ్చుకొని దస్తావేజులకానుకు కూలీలను సరఫరా చేయలేక పోవుటచే తోట మేనేజరు మే.స్ట్రీ నైదగా కేసుచేసెను. కల్లికోట సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు విచారణ చేసి నేరస్థునికి 2 మాసములు కఠినశిక్ష విధించిరి.

పైరెసుపాట్రిక్కులలో అవతరము ఆస్తిలియా పై న్యాయుని తెట్టి నెంటుగ పనిచేయుచున్నటులు చెప్పి ఒకమారు కాను నెలలో రూ 75 లను మరయొకమారు నెవ్వంబరు నెలలో రూ 800 లను క్రిందటి సంవత్సరము అవహరించెను. నేరము నరదోష్యుకొనెను. న్యాయాధికారి వాని కొక నేరమునకు ఆరు నెలల కఠినశిక్షయు మరయొకవానికి మరయొకమారును విధించెను. ఇదివరలో నితడు రెండుపర్యాయములు శిక్షించబడెను.

పడక చూరావంతుల యొద్ద మునిగిపోవుట:— గత మంగళవారము సాయంత్రము కలకత్తాలో హాగ్గి నది ఎదురకు వచ్చుచుండిన విద్యుత్తులపై పడక యొకటి నది ప్రవాహముచేత కంఠెనటను గొట్టుకొనిపోయి నదీవంతుల సంభయము పడక గట్టిగొట్టుకొనుటచే నదిపగిలి విద్యుత్తు బస్తాలు నదిలో పడిపోయెను. అందుండిన 10, 15 నుండి ప్రయాణికులు మాత్రము తమకొనిపోయి ప్రాణములతో గట్టును చేరిరి.

ఇనుపటిగల దొంగతనము:— కలకత్తాలో గతమంగళవార ముదయమున నొక ఇనుపసామానుల వస్త్రకుడు కొన్ని సామానులను, కొంత ఇనుపటిగలకొని 85 బండ్లమీద సామానును వేసి గోదామువారి కొప్పగించిరవచ్చు బండ్లవాండ్రతో జమెను. 84 వరు బండ్లవాండ్రుగల సామానులను గోదామువారికి ఒప్పగించిరి గాని 85వ వాడు బండితోనే మాయమయ్యెను. నుమారు 10వేల రూ.లు విలక్ష గల ఇనుపటిగ వానిబండిలో చేయబడినట్లు తెలియుచున్నది.

సర్ జేమ్స్ మెస్టరుగారు వెళ్లుట:— ఈనెల 15వ తేదీ యందుయమున సర్ జేమ్స్ మెస్టరుగారు సర్ హార్వర్టు బట్లరు గారికి లె. గవర్నరు ఛాన్సలర్ కళిపించి బయలుదేరి వెళ్లిరి. రైలు స్టేషనుకు 100 మంది ప్రముఖులు వెళ్లిరి. తాలూకాదారులు ఆగ్రా జమిందారులు, మున్నగువారందఱును వెళ్లిరి. నేనలు వచ్చెను. పగలు 10 గంటలకు మెస్టరుదంపతులు రైలుమీద వెళ్లిరి.

సర్ హార్వర్టు బట్లరుగారిని వైద్యసహాయక బండిలో మండిరమునకు గొనిపోయిరి.

రైలుజేవారి యాస్తిని అపహరించుట:— కలకత్తాలో పోస్టుట్రస్టు రయలుజేవారి ఇనుపసామానులు ఇర్రడిసామానులు కొన్ని లోగడఅపహరించబడినది. గతదేశంబరు 15వ తేదీ రాత్రి ఇన్స్పెక్టరు రాబర్టుసన్ గారు గార్డెను రీచి పీఠులగుండు గుర్రముమీద బోవుచుండి నపు దొక చెరువులో ఒకడు గడియ గడియకు నీటిలో మునిగిపైటనడియో పారచేయుటను చూచి అనుమానపడి నీటిలోకి దిగి వానిని పట్టుకొనిరి. రైలు బండి చక్రముల ఇరుసుల కుండు వెట్టి మూత లొక కుప్పగట్టున బడియందెను. ఇన్స్పెక్టరు గారు వానిమీద కేసు చేసిరి. మేజిస్ట్రేటుగారు కేసు విచారణచేసి నేరస్థుడిదికలకు తో బొందియున్నాడని గ్రహించి ఈకేసులో వానికి ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధించిరి.

వైసికియ ప్రమాదము:— కల్లికోటలో గట్ట సామానుల విక్రయస్థానములో గుమాస్తాగనుండిన ఒక బ్రాహ్మణ యువకుడు ఈనెల 14-వ తేదీన వైసికియ నెక్కి సిల్కువీధి యెను గుండ బోవుచు వీధి మొగను దిగుటలో నొక బండి కనురుగ బోయి వైసికియను తక్కువచే అపలేకపోవుటచే ఆ బండి వానిమీదనుండి పోయెను. మార్గస్థులు వానిని తక్కువచే బోయి 5 కంపెనీకి దీసుకొని వెళ్లి దాక్తురు ముగళతో గారికి వార్త పంపిరి. దాక్తురుగారు 5 నిమిషములలో వచ్చి సాధ్యమగునంత సహాయ మొనర్చిరి. మతీయొక 10 నిమిషములలో నా బ్రాహ్మణ యువకుడు మృతిజెడెను. కల్లికోట టవును పోలీసువారు ఎదురుగ వచ్చిన బండినిగూర్చి భోగట్టాచి టవును చూచుచున్నారు.

నగల దొంగతనము:— బొంబాయిలో వాకేజురకు తోడులో నొక నుంగాభాయుడు నివసిండు యుండిన నేకిబోయి అనునొక బాలుకు నుమారు 22109 రూ.లు విలక్ష గల నగలును, బొంబాయి నోట్లునుగల బ్రుంకు వెట్టెను ఎవరో తనగదినుండి అపహరించినని బోలీసువారికి తెలియపరచెను. నగలును, బొంబాయి నోట్లును ఉండుబడి పాళముచేతుబడిన వెట్టె ఒకతోటలో దొంగెను. అందలివగలును, బొంబాయి నోట్లు కానరావేదు. బాలుని ఇంట కంటపరిచా ఇంతకొరకుదినముల పూర్వమే ప్రవేశించిన కంటవాడు అగపడలేదు. యజమానులకు అతనిపై ననుమానముకలిగెను. పోలీసువారు కంటవానిని వెతుకుచున్నారు.

ఘోకేలు మూడవ వర్ధంతి:— భారత దేశ సేనకుల సంఘ యాభిమాన్యుడు క్రిందట్ల ఈనెల 19 వ తేదీ మంగళవారము సాయంత్రము 5-15 నిమిషములకు తిరుచిక్కోటి హిందూమైసూలు భవనమున ఒక బహిరంగసభ జరుగును. సర్. పి. ఎన్. శివస్వామి అయ్యరు, కె. పి. ఎన్. బి. సి. వి. ఇ. గారు ఆగ్రాసవాధి పత్యము వహించురు. డి. బి. ఎల్. ఎ. గోవింద కాళువయ్యరు, కె. శ్రీనివాస అయ్యంగారు, కె. బి. రామస్వామియ్యరు, జి. పి. నరేశ్వర్, ఆస్వాతి గార్లు ఉపస్థాపకులుగ నుండురు.

పూనాబ్యాంకి నెట్రిజేముట:— బొంబాయి వస్త్రకుడు వేదిలాల రాఘవజిగారు చాళులు చేసికొనిన అద్దపై పూనా జిల్లా జడ్జిగా రుత్తువుల నెవర్చిరి. దేశాంతర్గాగ పరీక్షములతోడ వస్త్రక మొనరింప వైబ్యాంకి ఏర్పడినది. బ్యాంకి ఏజంట్లకు రామనారాయణ అయ్యండే, చతుర్ముఖ బాలము కుండు గార్లా వస్త్రక మును గట్టి వెట్టి పూనానగరముననుండు తమ యంత్రకాలలకు వెట్టుబడి వెట్టుకొనుచున్నారు. అందువలన విప్పటికి 15 లక్షల 40 వేల రూపాయలు నష్టమైనవి. మున్ముందికను నష్టములు కలగగలవు గాన బ్యాంకి నెట్రిజేముటనివనని వేదిలాల రాఘవజిగారు దరఖాస్తు వెట్టుకొనిరి. అద్దవిషయములకు పత్రికలయందు పత్రికటించి 24వ నిబంధనముక్రింద చర్య జరుపగలసికదని జడ్జిగా రాజ్హించిరి.

బొంబాయి ధరలు:— దొంగతనమువారు ధరలను గూర్చి ప్రకటించిరి. కల్కత్తాలోను కలకత్తయల అసిస్టెంటు కలకత్తయల సహాయ మొనరించెదరు. వారు సంఘము లేర్పరుచబడినది. సంఘమువారు ప్రజలతో కలసి మెలసి యుండురు. అసిస్టెంటు కలకత్తయల కలకత్తయల ధరలను నడుపుట రాకపోకలను గమనించురు. వార్త సంఘములు బీద్యువు కొట్టున వెట్టి బీద్యుమును ఇతర సామగ్రిలను మాయము బట్టుట క్రయించి చేసినరు. అద్దెలను గూర్చి నూడ విచారించెదరు. రు 10 లలోపు అద్దె కల్కత్తాలోనుచే నిర్ధారణ చేయబడును. యంత్రకాలలవారు నూడ దుకాణములను వెట్టిచి బీద్యుము మున్నగు వానిని బట్టుట బోకుధరల కమ్ముచున్నారు. పనివాండ్రు పూచీమీద బదుళ్ళు తీర్చెదరు.

మినె మేక్యూన్:— ఇవివలకు తెలిగ్రాఫ్ డి. పూట్లీ నూపరించెండెంటుగ పనిచేసినట్లగుచు రికార్డులొట్టుకంపెనీతో అటెండరుగానన్న విదగాయను రంగసేనలైలి గ్రాఫ్ డి.పాన్లు మెంటు నూపరించెండెంటు గారి భార్యునునన్ మేక్యూన్ అనునామెకు కొంతకాలము తెంగునూరులోన, కొంతకాలము నెకెందరాబాయలోను నురికొంత కాలము చెన్నపురియందలి నెంటుథారును మాంటులోన చాచివేరింట్లు మెండట పైదావేట సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారి యొద్ద కేసుచేయబడిన గాని క్రిటిఫికాస్ స్వాంత్యములను తాముపొందవలయునని ముద్గాయిలు వాదించుటచే కేసు కంగ.వట్టు బాయింటు మేజిస్ట్రేటు కొర్రునకు మార్చబడినది. ఈ నెల 18 వ తేదీన కిర్యాతీరరపు సాక్షివిచారణ ముగిసినది. ముద్గాయిలరపు సాక్షివిచారణ ఈ నెల 21 వ తేదీన జరుగును.

గోదమాలుట:— జమాలు సోదరుల గోదాములో ఈనెల 14-వ తేదీన 100 అనుగుల గోడ మాలుటచే ముగ్గురు చనిపోయిరి. యంత్రముల అడుగులననే గోడ మానినదని తెలియుచున్నది. ఉదయ గాతకు మాతీయకు పనివాండ్రును పొర్లిపోయి ప్రాణములను కాపాడుకొనిరి. అప్పుడు గోదాములో 70000 గంటల ధాన్యముండెను. 25000 గంటల ధాన్యము గోడదరి నుండుట గోడ మాలుటకు యంత్రులక కారణము.

శనివారము.

(c).

రుష్యా నిర్ణయము వలన మిత్రమండలికి గలిగిన దుర్బలము అమెరికా సంయోగమువలన పోయినది. అమెరికా దేశమునుండి 5 లక్షల సైనికులు పడమటి రంగమునకు జేరిరి. ఇకను 5 లక్షల సైనికులు అచిరకాలముననే చేరగలరు. పడమటి రంగమునందు సైన్యబల ముభయపక్షములకును సమానముగ నుండును, లేకను కొంతవరకు మిత్రమండలి కధికముగ నుండవచ్చును. అమెరికా పాపాచర్యమువలనను మిత్రమండలికియుద్ధోపకరణబలము దినదినప్రపర్ధమాన మగుచున్నది. అమెరికాకు గల మహాసంపద లన్నియును విజయార్థము వినియోగపడుచున్నవి. కాని నాకాసంహారతంత్రమువలన నమెరికా బలమునకు కొంత విఘాతము

గలుగుచున్నది. నీ విభాగమునకు జర్మనులు తలపోసిన ప్రాబల్యము గలుగలేదని జర్మనులు సయిత మంగీకరించుచున్నారు. పడమటిరంగము నందు విజయసాధనములు మిత్రమండలి కధికము గలవని యుద్ధతంత్రజ్ఞులు నిర్ణయించుచున్నారు. అమెరికాబలము కేవలము భౌతికబలము గాదు. అది ధర్మబలము.

ధర్మాధర్మబలములు

జర్మనులు లోకసామ్రాజ్య లాభమునకై యుద్ధమునకు బూనికొనిరి. ఆంగ్లేయులు పరాస్థులు శత్రుత్వమునకును ధర్మరక్షణమునకును యుద్ధమున జేరిరి. అమెరికాదేశము కేవలము ధర్మరక్షణమునకై యుద్ధమునందు జేరినది. అమెరికా రాజ్యము విజయమువలన బాంధవదగిన లాభ మేమియును లేదు. కేవలము లోకకల్యాణము నకును ప్రజాస్వామ్యత్వ స్థాపనమునకును ధర్మప్రదమైన శాంతిస్థాపనమునకును సమెరికా యుద్ధమునందు జేరినదని ప్రత్యాపిల్చుచున్నాడు ప్రకటించిరి. విజయమునకు ధర్మబలమే మూలబలమని లోకచరిత్ర తెలుపుచున్నది. ఆధర్మసూత్రానుసారముగ మిత్రమండలికి విజయము గలుగుటకై మిత్రమండలి కక్షమువారు ప్రబల ప్రయత్నములను జేయుచున్నారు. మిత్రమండలి కక్షము నందును శాంతికాములు గలరు. కాని వారికి ప్రాబల్యము లేదు. జర్మనుల పరాజయమువలననో విజయమువలననో సంధి సాధ్యము గావలసి యున్నది. గతవారమునందు వర్సెయి నందు గూడిన యుద్ధనిర్వహణసభయందు మిత్రమండలియొక్క యుద్ధప్రణాళికను నిర్ణయించబడినది. లాయడు జార్జిగారును 12 వ తేదీని గూడిన పార్లమెంటు నందు స్థిరశాంతికి వలయు సాధనములు లేని సంధి నిరూపయోగ మని తెలియజేసిరి. యుద్ధతంత్రజ్ఞు లందరును 1918 సంవత్సరపు ప్రథమ యుద్ధము సంతముజేయునని తలచుచున్నారు. కాని దైవసంకల్ప మెట్లున్నదియును దురూహ్యము. మిత్రమండలి కక్షమునకు స్థిరశాంతి సాధనమునకు వలయు పరిస్థితులు సంభవమగువరకును యుద్ధ నిర్వహణమునందు సంకల్పము గలదు.

చెన్నపురి పాడిపరిశ్రమ.

మహానగరములు వర్తమానయుగ నాగరక తకు ఫలములు. మహానగరములందు వ్యాపారము నకు వర్తకములకు ఉద్యోగములకు జనులు వచ్చుట యును వారు గమిగూడి నివసించుటయును సంభవించుచున్నది. ప్రజలకు నగరనివాస మనారోగ్యమునకు గారణమగుచున్నది. ముఖ్యముగ పసిపిల్లలకు నగరవాస మనారోగ్యమునకు గారణంబగుచున్నది. నగరములందు శిశువుల జీవవికాసము నకు మూలమైన మంచుపాలు దొరకుట కష్టము. అయిదులక్షలు ప్రజలుగల చెన్నపురియందు 686 గోశాలలు గలవు. అందు 1473 గోవులు 2944 గేదెలు గలవు. 1000 జనులకు 3 వంతున గోవులు 500 జనులకు 3 వంతున గేదెలు గలవు. సామాన్యముగ పల్లెటూళ్లయందు 10 జనులకు 1 ఆవు 5 జనులకు 1 గేదె వంతున నుండును. ప్రశస్తమైన ఆవుపాలు శేరు 1-కి 0.8-0. గేదెపాలు శేరు 1-కి 0.8-0 చొప్పున విక్రయింపబడుచున్నది. కలితీలేనిపాలు దొరకుటయె దుర్లభముగనుండును. ఏదోవిధముగ మాయోపాయమును బూని పాలవాండ్రు నీటిని కలుపుటకు బూనుకొందురు. ఆ నీటి పాలనుత్రాగిన పిల్లలును పాలకుతగిన యారోగ్యము నగలిగియుండును. గోశాలలును పాలవాండ్రును పరిశుభ్రముగ నుండరు. ఈ యపరిశుద్ధత వ్యాధుల

వ్యాపనమునకు గారణంబగుచున్నది. నగరము లందు శిశువులకు పాలు లభింపనందుననే విదేశ నిర్మితములైన లక్షలకొలది పాలదబ్బీలు నగరము లందు విక్రయింపబడుచున్నవి. చెన్నపురియందు ఆవులు 2210 శేరులు గేదెలు 3272 శేరులు అను దినము పాల నిచ్చుచున్నవి. ఇతర గ్రామముల నుండి 350 శేరుల పాలు వచ్చునని మదింపు చేయబడినది. నగరము నందలి 518,660 జనులకు 5832 శేరుల పాలు దొరకుచున్నవి. ఇందు ఆనువత్తులకై 540 శేర్ల పాలు వినియోగపడుచున్నవి. కాఫీక్లబ్బులకు నగమైనను వినియోగ పడవచ్చును. శేషించినపాలు శిశుపోషణమునకు భోజనాదులకు వినియోగపడుచున్నది. గోపోషణ వృత్తివలన గోపాలకులు లాభమును బొందుట లేదని పట్టణపారిశుధ్యాధికారి నిర్ణయించుచున్నారు. అయినను ఏదోస్వతంత్ర జీవనము గలుగుచున్నదని గోపాలకు లీవృత్తిని నవలంబించుచుండవచ్చును. ఇతర నగరములకు వలె పరగ్రామములనుండి చెన్నపురికి విశేషముగ పాలు వచ్చెడి వాడుక లేదు. బాంబాయికి 60 మైళ్లదూరమునుండి అను దినము వేలకొలదిశేర్ల పాలు వచ్చుచుండును. ఈ ఏర్పాటులు చెన్నపురియందును జరిగిన క్షీరతౌమము కొంత తగ్గ గలదు. చెన్నపురియందలి జట్కూబండివాండ్రును పాలవాండ్రును తంటాలకు ప్రసిద్ధికెక్కి యున్నారు.

ఆంధ్రజాతీయ సంఘపు సభ

గుంటూరునుండి కొండ వేంకటప్పయ్య కంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్ గారు 15 వ తేదీ సాయంత్రమునందు పంపిర తంతివార్త యందలి ఈ క్రింది విషయములు గమనార్హములు. ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ జాతీయసంఘపు సభ 17 వ తేదీని విజయవాడ యందలి రామమోహన గ్రంథాలయమునందు గూడును. తత్సభయం చెన్నియోముఖ్యవిషయములు చర్చితములగును. యావద్భారతజాతీయసంఘమునకు ఆంధ్ర సభ్యుల నెన్నికొనుటయు ఆంగ్లదేశమునకు రాయబారులుగ బోవు వారిని నిర్ణయించుటయు కూడ సభయందు జరుగును. నెల్లూరు, కడప, కర్నూలు, మండల సభలు అనంతపురము డివిజనులు సభ జాతీయసంఘములును, నెన్నియో ఇతరసంఘములును ఆంధ్రజాతీయ సంఘమునకు ఉపసంఘములుగ నేర్పడుటకు తీర్మానించుకొని యున్నవి. ఆంధ్రమండలములందలి ప్రముఖులును, ముఖ్యసంఘములును వెంటనే ఆంధ్ర జాతీయసంఘమునందు జేరుటకు ప్రార్థితులు.

పట్టణములు - ఇంటిటియెలు.

పట్టణములందు ఇంటిటియెలు దినదినాభివృద్ధి చెందుట వలనను పట్టణవాసులు దుర్భరమగుచున్నది. సామాన్యజనులకు సంపాదనయందు నాలుగవంతునకై నష్టాదైక సరిపోవుచున్నది. ఆ యిద్దెన అపకృతభరత నిలయమై నివాసయోగ్యము గాకున్నది. యజమానులకు అద్దెమీదగల ప్రేమకావునకుల సుఖముమీదను లేదు. యజమానుల ధనలోభమునకు దగినటులు మూర్ఖుని పొలిచి వారు ఇంటిపన్నులను హెచ్చుచేయుచున్నారు. యజమానులు అద్దెను హెచ్చించుట కిది యొకసాకుగా నున్నది. పాలకు లీదుర్గత బావుట కేమియును ప్రయత్నములను జేయకుండుట సంతాపకరము. నివాసస్థల వ్యాపకమునకు గృహనిర్మాణమునకును పాలకులు తగిన ఏర్పాటులను జేయుట యవసరము. గృహముల అనారోగ్యస్థితి జాడ్యములకు గూడ గారణంబగుచున్నది. బాంబాయి నగరమునందు ప్లేగు జాడ్యము కనబడిన తరువాతను పరిస్థితి లన్నియును మారినవి. అనారోగ్యముకూలములైన ఇండ్లు నిర్మింపబడినవి. కాని అద్దెలమాత్రము పెరుగుచునే యున్నది. కాని ఆర్థిక పాలకులు కర్మకారుల పనివాండ్ర ఇండ్ల అద్దెలను హెచ్చింప

గూడదనియును 1912 సంవత్సరారంభమునకు అద్దెను తీసికొనవలయు ననియును వెలకు పది రూపాయలకు తగ్గిన యద్దెను 100 కి 10 వంతున మాత్రమే హెచ్చింప వలయు ననియును ఉత్తరువును జేసిరి. ఈ నిర్ణయము లీదలకు పరమోపకారము చేయుటయె. ఈ నిర్ణయమును నాచరణమునందు బెట్టుట కష్టము. యజమానుల మాయోపాయములకు మితి యుండదు. చెన్నపురియందు నిట్టి నిర్ణయమును జేయుట లీదల కుద్రస్థితి కవసరమని విదిత మగుచున్నది.

భూమి ప్రయుక్త రాష్ట్రములు - కామనూఫీలు పత్రిక

"రాజ్యాంగ సంస్కారజావలంబనమునకై భూమి ననుసరించి రాష్ట్రపునర్నిర్మాణ మవసర మని మా. శర్మగారు తీర్మానము నుపపాదించిరి. ఆతీర్మానమునకు ప్రబలమైన ప్రతి కూలాభిప్రాయములు చెలుపబడినవి. శర్మగారు పరిపాసంబడిరి. ఇది ఆంధ్రనాయకుల ఆంధ్రోద్యోగదృష్టాంతమునకు నిదర్శనము గాని ప్రత్యేకరాష్ట్రనిర్మాణవిషయ జాగృత్యమునకు నిదర్శనము గాదు. శర్మగారి పరాధనఫలము మజులకురాదని నమ్ముచున్నాము." అని కామనూఫీలు పత్రిక ప్రకటించిన వ్యాఖ్యానము ఆంధ్రుల కన్నలను దెరియనని నమ్ముచున్నాము. ఎంతవందివిషయమైనను తగిన ప్రచారము లేనపుడు ఆమాదమును బడయుట కష్టము. సర్ విలియము డ్యూకుగారు సయిత మియ్యవదేశమున జేసియుండిరి. భరతఖండమునందుం తటను భూమిప్రయుక్త రాష్ట్రభావమును వ్యాపింపజేయుటకై యాంధ్రులు కంకణమును గట్టుట ధర్మము.

బెజవాడ - ప్లేగుజాడ్యము

బెజవాడయందు ప్లేగుజాడ్యము ఆగంతుకము గాకను స్వస్థలసంజాతముగ నున్నదని ప్రకటితములైన శేఖరలన విదితమగు చున్నది. సామాన్యముగ సకలస్థలములందు నాగంతుక జనులవలన ప్లేగు గలుగుచున్నది. ప్లేగు అంటుకుజాడ్యము. ఒకరినుండి మరొకరికి వ్యాపించుచున్నది. ఆరంభదశ యందు ప్లేగు పుట్టిక స్థలములను శుభ్రము చేయుట వలనను ప్లేగు వ్యాపించకను నిలిచిపోగలదు. ఒకసారి వ్యాపించిన తరువాతను నిలుపుట దుర్లభము. బాంబాయి నగరమునందు యుద్ధసమయవలనను నిర్బంధమైన నిర్జనులను ప్రజాసంక్షోభమునకు గారణంబు గావలన విడికమైనది. గృహనిర్జనులను స్వచ్ఛందముగ నుండుట యుక్తముగాని నిర్బంధముగ నుండుట ప్రయోజనకరముగాదు. వ్యాధిగ్రస్తులు వ్యాధివలన గలిగిడి యుండవలయును గ్రహించినపుడు స్వయముగ స్థలమునువదలి పోగలరు. ఆధికారులు ప్రజాసంక్షోభములేని విధమునను వ్యాధినివారణోపాయముల నవలంబించవలయును. ప్రజలు ఆధికారులచేరి ప్లేగు వ్యాధిని నిర్మూలము చేయుటకై పాలు పడి బెజవాడకు నాంధ్రదేశము నుపద్రవమునందు గాపాడవలసియుండును.

తూర్పు ఆఫ్రికాలోని ఆంధ్రసైనికులు.

దుర్గిరాల మూర్ఖవ కాళరావుగారు కాళివాడనుండి ఇల్లు ప్రాయముచున్నారు. తూర్పు ఆఫ్రికాలోని ఆంధ్రసైనికుల యువయోగార్థము తెలుగు వనకావ్యములు నవలలు మొదలగునవి కావలయు నని నేను పత్రికాముఖమున గావించిన విజ్ఞాపనమునకు దృఢీకరమగునాదరమును మనవారు చూపిరి. చెన్నపురినుండి వావిళ్లరామస్వామి శాస్త్రిగారు పుక్తులు 15 చక్కని గ్రంథములను, పెద్దాపురమునుండి శ్రీరాజావత్సవాచార్యులు జగవతివర్మగారు 88 పుస్తకములను, దివాన్ బహద్దరు ఎం. ఓ. పాథ్ శాసరథి అయ్యంగారు తిరువళిక్కేడి నుండి నాలుగమూల్య కావ్యములను, అనంతపురమునుండి విస్సా అప్పారావుసంతులుగారును, రాజ్ గోలునుండి శ్రీయ్యత కనకసభా పిళ్లగారును, గాకినాడ విద్యార్థిని సమాజమువారు ను చాలపత్రికలను పుస్తకముల నెనుంగిరి. హైకోర్టుకలీలు ఇ. వేంకటరావు శర్మగారు తమయొద్ద చెన్నపురిలో చాల తెలుగు గ్రంథములు కలవనియు వానిని నాకంపురుయియు వ్రాసిరి. ఇంతవరకు నాకు చేసినవానిన్నిటిని చిన్న చిన్న కట్టలుగ చెందుదినముల కొంతకొంత పాపాపా సార్వీంటు నుంకర వేంకటరెడ్డి నాయుడుగారి విలాసమునకు పంపుచున్నాడను. ఈ పుస్తకములు మొదలగువానిని కాకినాడ నాకడకు బంపుట వలన కాలహారణము ధనవ్యయ హేతువగుట వలన నువారస్వభావులగువారు తమబహుమాన పదార్థములను తమ స్థానములనుండియే బంగీలు గాకట్టి బహువిధములనెక్కిర తేవండ్ (On Active Service) అని వ్రాసిపంపవచ్చునని విశేషకులకు తెల్పుచున్నాను. వీనినందరు గమనింతురు. ఇట్లు వ్రాయుటవలన నే నీ స్వల్పభారము వహించుట కష్టముగ నెంచుచున్నానని తలపడుదు.

రాగంపూడి మల్లయ్యగారు 12 పుట్ల పేకలకట్టలను, కాకినాడ లిటరేరి అసోసియేషన్ వారు రు 25 ద్రవ్య సహాయముచేసిరి. ఈ రూప్యములతో నెల్లూరికలను తూర్పు శ్రమ కొని పంపుచున్నాను.

విరోధామహాసంగమము

(రైతుకు పక్షము)

పార్లమెంటు సభ.

ప్రకటన గారి యువనాశానంతరము ప్రజల మందిరమున ఆస్తియైత్రుత్వమును సర్వోద్యమమును, సర్వ విలయమును రాబట్టవలసిన గాఢ యుద్ధకాలమును ప్రకటించి పారి యందు బ్రతికి ప్రజలకు, సామ్రాజ్యమునకు తీరిక గల పరిష్కారమును విశ్వాస మిందుకయ్యెనని పలుకుచు దొరతనమువారి నీక్రింది యంశములనుగూర్చి ప్రశ్నించిరి. మిత్రమందలి అంతర్జాతీయయుద్ధసభ ఇటీవల నెట్లు విస్తరింపబడినది? సభవారుచేయవలయు, పనులయందు మామూలమైన గతిగనవా? ఆమామూల కలన దగ్గనుచును రాబట్టవలసిన గాఢ ప్రభుత్వస్థితి నేమైన గురవణలు గానింపబడునా? ఇంతవరకు జరుగుచున్న ప్రకారముగ నే యుద్ధము నడపింపబడుటయే శ్రేయస్కరమనియు దొరతనమువారిని పారి నేరకులకును పరిష్కారకళ్యణమునందవలయుననియు నతడు చెప్పి విడిమించెను.

ప్రధానమంత్రి ప్రత్యుత్తరము.

లాయడు బార్డిగా రిట్లు చెప్పిరి:— సంవత్సరారంభమున తాను తన సమాచారముల తరచున చెప్పిన ప్రకారముగ నే దొరతనమువారు నడచుకొనుచున్నారని, తన ప్రకటనలకును ప్రెసిడెంటు నిల్పున గాని ప్రకటనలకును హెచ్చరింపు జెడ్డులు గాని తిప్పిన ప్రత్యుత్తరములు చాల విమరమును గలిగించినవి. హెచ్చరింపు జెడ్డులుగాని యభిప్రాయములందు భేదముండుట వాస్తవము. పనులందుమాడ అట్టి భేదమే యందునని తాను విశ్వసించు నభిప్రాయమున్నాడు. కాని జర్మినుగాని మిత్రమందలివారు గోరన అంశములలో ముఖ్యమగువానికి ప్రత్యుత్తరమిచ్చుట చచ్చునపుడతడు ప్రకారమునకును పరిపాదెను. అతడు మెనపాటేమియో నేలవీరులను తెల్లయమును ఒకే విధమున చూడెను. ఇట్టి విషయమున యుద్ధమునకు భూమి తాము ఏమియో కొన్ని మరకుల జెప్పినవియు అది యిప్పుడు పనులయందు పడినవియు నతడు పలికెను.

ఆస్త్రియా యందలి ప్రాచీనముగ ప్రజలనుగూర్చి అడిగిన ప్రశ్న కిందు ఆ ట్టునుగుట మిత్రమందలివారి పని కాదని చెప్పెను. దివరకు జెప్పిన గాని సంధి కాదనునది తెలపబడునగునని నన్నిటిని ఖచ్చితముగ నిరూపించిరి.

హెచ్చరింపుగాని చెప్పిన వానిలో కొన్ని మరకులను, ముఖ్యముగ బ్రిటను రాక్షసిజాన్లు శత్రుల నిచ్చివేయవలయుననుటయు యథాగతముగ గ్రహించు నుద్దేశమున నెట్లు నమ్ముట కష్టము. సంధికియు లేనపుడు సంధి సంధియని కేకలు వేయుటలన రాధములేదు. నిజముగ సంధి గావలెనని కోరువారలకు జెప్పిన హెచ్చరింపుగాని ఆపర్యాపములు మిక్కిలి అకాభంగకరములగు నుండగలవు.

క్రాంతి జేకముల నాక్రమించుకొన వని చెప్పెను జర్మనులు రుష్యా విషయమున గానించిన చక్ర కర్థములేదు. తెల్లయము పోలండులను గూర్చియు, ప్రాప్యజేకము పోగొట్టిన రాష్ట్రముల తిరిగి దానికిచ్చివేయుటను గూర్చియు సంభ్రమీకరమును ప్రత్యుత్తర విషయమందేదు. ఆస్త్రియానుల యధికారముం దుండు ఇటాలియనుల గూర్చి ఒక్క మాటయైన నుచ్చరింపబడలేదు. వ్యాయవ్యములని పరిగ్రహించవగు సంధి వరతోక్కటియు వారియపుర ప్రత్యుత్తరములందును లేకుండుటకు తానత్యంత పశ్చాత్తాపము నొందుచున్నాడు. తమ యుద్ధోద్దేశములందు దొరతనము వారిపట్టికి నిండుకయు మార్పులగావింపలేదు. దేశములంద రందులకంగీకరించుచున్నారు. జర్మను మిత్రులు సంధిని వాంఛించు చున్నట్లుల వై రెండు ఉపర్యాపములు గాకను ప్రబలతర నిదర్శనమేమియు గన్పించనంతవరకు యుద్ధమును కొనసాగించి ప్రపంచమున సంత్రిష్టాదిక సృష్ట్యమును నెలకొల్పు బ్రతుక్కించుటయే మనవివినకర నిష్కర్త ధ్యము. (ఉత్సాహము.)

జర్మిని సభోద్దేశము.

మిత్రమందలివారి అంతర్జాతీయసభనుగూర్చి తాను ఆస్త్రియా గారడిగిన ప్రశ్నకు సమాధానము గొప్పజేరెను. సభవారికి కార్యనిర్వాహకారము లేనియు నుండవని తాను నవంబరుమాసమునందు చెప్పినట్లుగా వాస్తవము. అందున

సభ్యులనుండియు రుష్యాదేశము యుద్ధముచేయు తలంపునే విడచిపెట్టెను. తూర్పురంగమునుండి జర్మనుదేశము లపరిమితముగ పశ్చిమరంగమునకు తీసికొని రావడినది. అప్పటికంటె నిప్పును స్థితి చాలభావకరముగ మారింది. ఈసంవత్సరమున అంగులకు తగిన యేర్పాటుల జేయునిమిత్తము మిత్రమందలి వారు వెన్నలీనువద్ద సభగానించిరి. ఈ సంవత్సరము వరుసకు పశ్చిమరంగమున మిత్రమందలివారి నైనికులసంఖ్య జర్మనుల కంటె చాల అధికముగనుండెను. ఆయాధిక్యత క్రమ క్రమము నను, కొలదివారములనుండి విశేషత్వరీతిగను తగ్గి పోయినది.

జర్మనులు తూర్పురంగమునుండి పశ్చిమరంగమున కత్వరీతి మార్చుచు పూజకొన్నను సాధ్యమైనన్నిదేశముల వలయు సంత త్వరీతిగతిని మార్చుచున్నారని. తాత్కాలిక సంధిలన గలిగె ఈ మామూలు సంధి రాయతారముల పురు మనము జ్ఞాపకముండు కొన కలసి యున్నది. (ఉత్సాహము) పూచీలలో చానిక నిజమైన సంబంధము విశేషముగ గలదు. ఈసంవత్సర మంతవరకు జర్మనుల యుద్ధములయిన గాని ప్రాప్యమైన గాని దండెత్తి ప్రత్యేకముగ మూలములచే తిరిమివేయబడకుండ లేదు తూర్పునుండి నసంఖ్యాకములగు జర్మను పలాలముల గొని వచ్చుటలన విశేషమగుచున్నది గలిగినది. మన మా మామూలు జ్ఞాపకమునందు ముంజొనలయందు, ఎచ్చట క్రొత్తులు తలపడెదనో ఆ ప్రదేశము నెట్టి ఆచట బ్రిటిషు, ఫరాసు, అమెరికా, ఇటలీ నైస్యులనున్నటి నుపయోగించవలయు తరుణ మాసన్నమైనదని తెలిసికొనవలయును. ఎచ్చట వారెరించెదనో మన మెరుగము. కాని క్రొత్తులయలకు నీడమగుచున్నారని మనకు తెలియును. జర్మను దేశములకు వెనుక రెండుత్వర యేర్పాటులు విశేషముగ జేయబడినవి. అంగులన చాలోకవోటునండి మరయుకొట్టి కలితస్వరీతిని పోవలెను. వారి వాయోబోట్ల నెరించుటకు సంస్థియు 'మయి వారిని పొధించుటకు గూడ మనము సిద్ధము కావలెను. అట్టి ప్రత్యుత్తరమును గూర్చి తాము జెప్పిన సభకుం దాలోవింపబడిన వారు తమ నిష్కర్త ధ్యమును జేతునివారగుదురు.

జెమ్మట లాయడు బార్డి గారడివరకు పడిన సభలకును ఈ సభకునుగల భేదముల తెలుపుచు ఆస్త్రియా కేవల నటనములని నుడిచిరి. జర్మిని వద్ద నట్లు కాదు. సర్వసామాన్యము, ముఖ్యమైన కాధికారమును, మరికొందలు నైనక ప్రతినిధులును, వీరుగాక ప్రధానమును మరికొందలు మంత్రులును సభ కేరెంచిరి. వాదప్రతివాదములు పరిపూర్ణ స్వేచ్ఛతో జరుపబడెను. తత్ఫలితముగ నందఱు నేకగీర్వముగ నైకత్వరీతినిరి. (అపరిమితోత్సాహము.) ఏర్పాటమును గూర్చి గాని విరుద్ధాభిప్రాయములు గలగలేదు. జెమ్మటను సభాధికారముల సభికులు చేయుటనుగూర్చి తాను బాగూరక తతో మూడ్డవలసియున్నది. యుద్ధసభలో నది నైనికాధికారములచే నిర్వయింపబడెను.

ఈసభయందు నిర్వయింపబడిన యుద్ధరీత్యాములు విశేషకరింపబడిన సభ కొనగపడిన ఎక్కువకు కార్యముల తెలుపుట కష్టమనియు, ఈ రీత్యాముల నియంతర బతుటకు జెలియనిచ్చిన క్రొత్తులకు విశేషభాధలు గలగలదనియు, అట్టి సమాచారమును తెలుపవలసి వచ్చిన వా భారము తనవొన నుండకూడదని తాను గోరుచున్నాడనియు, (ఉత్సాహము) ఈ రీత్యాములపై లక్షలకొలది నైనికుల ప్రాణములును, అంగుదేశ గౌరవ నురక్షితములును, ప్రాపంచిక భావుక మంకటికిని ప్రాణప్రదములగు యుద్ధోద్దేశములను ఆధారడివ యున్నవనియు ఇట్టివృత్తాంతము తెలియజెప్పట కష్టపడెదని మన జేకప్రోహమనియు అందుచే తాను చెప్పి పూజకొన లేదనియు నతడు పలికెను.

ఆస్త్రియా గారి యసమ్యక్తి.

ఈ సమయమున ఆస్త్రియా గారు సభ్యు లాహ్లాద వాదములు జెలంగ నిలచి అట్టి వృత్తాంతము తాను గోరనటుల చెప్పట సభికులకు తనపై ననుమానము పుట్టిండుటకే యనియు అట్టి పని మంచిదికాదనియు తన యసమ్యక్తిని తెలిపెను. సభవారు చేయవలయుపను లేదయమన కాశ్వరముగ సభికుని జేయబడినదనియు తాను తెలుపగోరుచుంటిని అతడు పలికెను.

ప్రధానమంత్రిగారు "ఉపసంహరింపుడు"ను చాకముల కలిగించుటలను నిలయండి ఆస్త్రియా గారివొన తామైన నిండాకోపము చేసిన అంగులకు తామ పశ్చాత్తాపమునందు గాక చాని నుపసంహరింపుచున్నాడని నది చెప్పిరి తన కట్టి యుద్దేశ్యము లేదు. అయిన నాస్త్రియా గారిగడిన వృత్తాంతమును సభవారి కార్యనిర్వాహకత్రు పేర్పాటుల జెప్పనిదియు తెలుపుటకు సాధ్యము కాదనియు, సభవారిమీద నుద్దేశించినదియు తెలుపకుండ నీ యేర్పాటుల జెప్పుటకు వీలు లేదనియు, సభవారికి పోషపడుటకు తానింతగ జెప్పవలసి వచ్చెనని వారు పలికిరి. (ఉత్సాహము.) సభవారియొ పనినిర్వయించుకొనిరినియు ఆ సభకునిచ్చేసిన దొరతనపు నియమితుల కావని నిర్వహించ నుపైతెప్పబడెననియు, ఆ రీత్యామును చెప్పిన కాని తాను కార్యనిర్వాహకత్రు మనుట జెప్ప వీలుకాదన్నచారు పలికిరి. అచ్చటికి వచ్చిన మిత్రమందలి ప్రతినిధులందఱును ఎట్టివృత్తాంతమును బహిరంగమున నియ్యకొనరనియు సభవారినుట్లు నొందినవారు దొరతనమును మార్చివేయవచ్చునుగాని నైనిక రీత్యాముల చర్యింప వీలులేదని వారు ఖచ్చితముగ చెప్పిరి.

ఆస్త్రియా గారు:— నేనట్టి సమాచారమును పోరలేదు. (ఉత్సాహము)

ప్రధాని:— మిత్రమందలివారి యుక్తమోత్రమ వాడుటలు గానించిన ఈ నైనిక రీత్యాము మొదటితరగతి దని మియ నమ్ముడు.

లాయడు గారు:— ఈ రీత్యామునకు సర్వోద్యమమును, సర్వ విలయము రాబట్టవలసిన గాఢ లంగీకరించిరా?

ప్రధాని:— వారు సభకు విచ్చేసిరి. సభకు విచ్చేసిన ప్రతినిధులంద రంగీకరించిరి. అట్టి నైనిక రీత్యాములు వారా పత్రికలలో తర్కింపబడకూడదు.

ఒకరు:— వారు క్లిష్ట ప్రభువుగారట్లు చేయకుండ మీరేల పరని వారింపరు?

ప్రధాని:— నేను వారి నందఱిని వారింపెదను.

సభవారుగాని దేశీయులు గాని యుద్ధము నడుపబడు రీతి నంగీకరింపకున్న దొరతనమును మార్చివేయుట మంచిగానిని తురహాస్యమును క్రొత్తులకు తెలియొచ్చుట మంచిది కాదని వారంతయును నుక్కి చెప్పిరి.

లండను, ఫిబ్రవరి 14:— చర్చసందర్భమున కర్ణకు ప్రభు విట్లు నడిచెను. సామ్రాజ్యాధిపత్యికి సామ్రాజ్య యుద్ధ సంఘసమావేశము చాలసమాచారమైనది. దేశములు చాలమంద మనకుండుటచే తమయగ కూడుకు కనకాశము లేకపోయినది. యుద్ధకార్య నిర్వహణము, నేనలను సమకూర్చుట యుద్ధానంతరముకళ్యణ మున్నగు విషయములను గూర్చి అధినివేశముల వారితో జాలోచించుట చాల భావకరము. ఇండియా అధినివేశములనుండి, వచ్చిన నైనికులు చాల ప్రకంపనీయులు వెలస్తీమ విషయము భావించుచున్నాడు. (హావము) ప్రపంచవాసు లందఱును భావించుచున్నాడు. (హావము) క్రొత్తులకు చాల కష్టమును కలిగించుటలో అరబ్బులు మనకు రోడ్దడిరి. అందఱును నుమేయూట్ల పామభూమిని చూపరలెను. రుష్యావారు కడలుటచే అడకయిన కట్టికలి పట్టి పది మన మేమి చేయుటకును వీలులేనంత మారమునం దాదేశ మొంటరిగా నున్నది. ప్రాప్యజేకమున మనవారు క్రొత్తుల అనస్కందనమునకు నిరీక్షించుచున్నాడు. మన కోలాపమును లేదు. (హావము) వెన్నెలసభకున మంచి లాభము కలుగునని నిదితమైనది. రామరామ అచటి నైనికప్రతినిధులకు హెచ్చగు సభికార మియ్యబడవలెను. వారు స్వతంత్రించి చేయవలసిన పనులు చాలనుండును. వారి నైనికరిగ ఆనమాసము నిరాధారము. నేనలను విభజించుటకు తప్పు వారికి గల కట్టిన కార్య నిర్వాహకాధికార మేమియును తగ్గింపబడలేదు.

ఇటలీ

ఇటలీవారి యుద్ధద్వీక్ష.

రోము, ఫిబ్రవరి 14:— స్వరక్షముకొరకును బాపి యాశయాధిపత్యికోరకును ఇటలీవారు యుద్ధమును కొనసాగింప గోరవని సిగ్గుర అల్లాడోగారు నడిచిరి.

ఆస్త్రియా వారిని నిరోధించుట.

లండను, ఫిబ్రవరి 12:— ఇటలీనా రిటలు ప్రకటించి. మాంటి కాస్టెల్లు, కల్లులు జెలందపోయెడు మాకేరెన్నులు క్రొత్తులను నిరోధించెను. ఆస్త్రియావారు మానవల దురీతరాలకపోయిరి. రెండు క్రొత్తు విమానములు నేలగుండుండిరి.

ప్రాశస్త్య

విజయవతి వైమానిక విజయము.

అందఱు, ఫిబ్రవరి 13:—నీటిరాత్రి సర్వ దక్షిణ హిందూ గారిల్లు చెప్పిరి:— మా చేతులను రంగమన వివిధ ప్రకారములందు కైదిలను బట్టుకొనిరి. నిన్నటిదినము మా విమానములు శత్రువుల బెరుక పట్టలలో నొకటన్న బాంబుల కైచినవి. మేము నేను జర్మనీమీద నొక రాజీ సునరించి ఆశుబలము పురముపై బాంబులువేసిరి. వివరము లింకను తెలియలేదు.

వరాసువారి వైమానిక విజయము.

అందఱు, ఫిబ్రవరి 13:—నిన్న రాత్రివరాసువారిల్లు ప్రకటించిరి:— మూడునది ఎడమ భాగమునను, వాసుజనునందును అనోన్య ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను. మేము నాలుగు జర్మను విమానముల నేలకూల్చితిమి. శత్రువుల దిఫోలమీదను, రెయిల్వేస్టేషనులమీదను మేము తొమ్మిదివల కిలోగ్రాముల బాంబులను వేసితిమి. అందు మెట్టుపైబాన్సు రెయిలుస్టేషను ముఖ్యమైనది. అచట నన్ని భయము గూడ గలిగెను.

స్వాతంత్ర్య సేనానాయకత్వము

అందఱు, ఫిబ్రవరి 15:— వార్తలను అలోచనలు సంపూర్ణ విశ్వాసమును కలిగించినవి. ఆమెకావారి సహాయ ములేకయిండుటయే ముఖ్యవిషయము. పశ్చిమరంగమున మిత్ర మండలి ఏకీభవించి పనిచేయవలెను. ప్రతిసేనాభాగమునకును స్వాతంత్ర్యము లక్షనంతయుండవలెను. అది సర్వసేనల యొక యోగము కొరకు నేర్పరచబడినది.

రహస్య

రహస్యజర్మనీల సంధి.

అందఱు, ఫిబ్రవరి 12:—సంధి రాయబారములు ముగిసింది. జర్మను ధనికుల వరకులు రహస్య నిష్పక్షకారుల కనుకూలముగ నుండలేదు. జర్మనుల బడదేకా క్రమణమునకు రహస్య సారంగీకరించినచో లక్షలకొలది పనివాండ్రు బాధ కలుగును గాన మే మంగీకరింపలేదు. మానసికంగా యుగ జర్మను అట్టియా కృతసాయకులతో పోరుటకు మా కంగీకారము లేదు. కాన మేము సేనలను చీల్చుట వత్తన విచ్ఛేదిమి. సహజముల కాపాడుటకు కొద్దిసేనమూత్ర ముందునని రహస్య పారు వాడుకగా నుండి.

జర్మనీ

వైమానికులు జర్మనీ నెదిరించుట.

అందఱు, ఫిబ్రవరి 12:—రెడ్డిన అధికారు లిట్లుప్రకటించుచున్నార:—జనవరి నెలలో శత్రువైమానికులు జర్మనీని 81 మారు నెదిరించిరి. అందు 15 పారిక్రామిక జ్వాలలందు 14 కొనరిలేని పట్టణములమీదను జరుపబడినవి. ఈ నెల యందు గావింపబడిన వైమానిక పుయ్యధములసంఖ్య గ్రెండటి నెలకంటె చివేమముగ వచ్చెను.

కెయిజరు అహంభావము.

అందఱు, ఫిబ్రవరి 13:—ఉక్రెయినులలో జరిగిన సంధిలనవరకు కెయిజరుకు అహంభావ మధికమైనది. "విజయవంతములగు జర్మను సేనలకులను వన శత్రు నివయము చీల్చ జడినదని భాస్యలకును జర్మను ఖడ్గము సంధి కలిగింపగల జ్యోతియును తెరచెనని నోరోదూది లాయకులను కెయిజరు తరివార్త సరిచెను.

నాశ్య

నాశ్యనాశలు

అందఱు, ఫిబ్రవరి 15:—31-1-18 వరకు 714 తర్క నాశలు (10 లక్షల టన్నులు) మునిగినది 883 స్థూర నావికులు చనిపోయిరి. 53 నాశలును 700 మంది నావికులును కనబడుట లేదు. వీరిలో 2/3 సంఖ్యయుద్ధములన నష్టమైతి.

స్పెయిను

అట్టియాదోలంబువాడు

అందఱు, ఫిబ్రవరి 15:— ఉక్రెయినుల సరిగ్గ సేనల నాలుగు నాది కెయిలుకుటలే అట్టియా దోలంబువాడు తియిబాన్సు గోరకనా నుండి నిడిపోయితి.

స్థానిక వార్తలు

(1)

దక్షిణ హిందూదేశ బ్రహ్మసమాజము:

సమాజ ఉపన్యాస మందిరములో (97 అన్నాపిల్లపేట) క. పున్నయ్యగారు శేషటి సాయంకాలము (17-2-18) ప్రార్థనము సలిపి భాగ్యవంశము గావించెదరు.

శ్రీ గోపాలకృష్ణ సంగీతసభ. — తంబుసెట్టి 1806 గృహమున ఈ నెల 17వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 8-0-30కు కంజీవరము సరస్వతీకళ్యాణ కంజీరా గాన సభ జరుగును.

కృష్ణవిలాస సభ. — ఈ నెల 17వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంకాలము 5-30 గంటలకు విక్టోరియా పుర మందిరమున సభవారు తెలుగున వంద్రహాసనాటకమును ప్రదర్శించెదరు.

నవరణ కాబడిన తపాలనోటిసు: — ఒడిశకు ప్రకటించిన విధమున ఈ నెల 22-వ తేదీన గాక 19-వ తేదీ మంగళవారము సాయంకాలమే సీమకపాలు జనరలు తపాలా ఫీసులో గట్టిచేయబడును.

జాతీయనిధి, పరిశ్రామిక సంఘము: — ఈ నెల 6-వ తేదీన జరిగిన కార్యనిర్వాహక సభవారిచే 1918 సంవత్సరమునకు 8 గురు విద్యార్థులకు ఒక్కొక్కరికి నెలకు 100రూ॥ చొప్పున విద్యావేతనములను ఒకగుటకు 5 శత్రుంబులబడినది.

భగవత్ గీతోపన్యాసము: — శేషటిదినము (17-2-18) ఉదయము 8 గంటలకు మైలాపూరు బ్రాడీసుగోల్డనందలి పి. ఎస్. ప్రారంభవిద్యాపాఠశాలా భవనములో గొ॥ న్యాయమూర్తి సహాధిపత్యముగా 6-వ భగవత్ గీతోపన్యాసమును చెప్పెదరు.

ధర్మ పారికథా కాలక్షేపము: — నేటి సాయంకాలము 8 గంటలకు తిరుకళిక్కిడి పెద్దవీధి నెం 40-వ గృహముందు తిరువత్సలిల్లా కడవనల్లూరు వాస్తవ్యుడగు భాగవతర్ శేషకాశ్రీ యను బాలుడు నందవార్ చరిత్రను పారికథా కాలక్షేపము జరిగించును.

చెన్నపురి ఉపాధ్యాయ సంఘము: — వై సంఘముయొక్క సభ కమిటీ సభ్యులు ఈ నెల 12-వ తేదీ యాదివారము పగలు 1 గంటకు పచ్చయ్యపు కళాశాలా భవనములో సమావేశమై చెన్నపురి పాఠశాలలో 1,2,3 ఫారములు విద్యార్థులకు నేర్పబడు ప్రారంభ శాస్త్రవిద్య గూర్చి యాలోచించెదరు.

అధ్యాత్మరామాయణోపన్యాసము :

అధ్యాత్మరామాయణము నందలి 85-వ ఉపన్యాసమును బ్రహ్మశ్రీ మహామహాపాధ్యాయులు ఎం.లక్ష్మణమూరిగారు శేషటిదిన ముదయము (17-2-18) 8 గంటలకు సామాకామపేటలోని ప్రోగ్రెసివ్ యూనియను పాఠశాలా భవనములో చెప్పెదరు.

చెన్నపురిరాంధ్రసభ. — విద్యాకాళా పతమున 17-వ తేదీ యాదివారము సాయంకాలము బొబ్బిల్లె 9-వ నెంబరు సభాభవనముందు డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి, బి.వి.ఎస్. డి. పి. ఎస్., గారు ఆశోగ్యసంరక్షణమును గూర్చి చిత్రింపట ప్రదర్శనపూర్వకముగా నుపన్యసించెదరు. సభ్యులు కాని పాకు సేతము రావచ్చును. శ్రీలకు పరిశ్రేయకల మేర్పాటు చేయబడినది.

దక్షిణహిందూదేశ వైశ్య సంఘము: — వై సంఘసభ్యులకు ఈ నెల 18-వ తేదీ యాదివారము పగలు 4 గంటలకు వారాణసి మెడికల్ కాలేజీలో వాసుజను మూటక తియిబాలో డి. కృష్ణయ్య, డి. వీరరావులు వైశ్యసాస్త్ర వింతింప గలదు. డి. లక్ష్మీనారాయణ భారీ ఎక్స్ బాగాను యాధానంద రాయన కావయ్యవారు యుక్త విద్యార్థులను గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ.

దివానుబహదరుల కాలిధ్యము.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభాసభ్యులగు దివానుబహదరుల కలకల రామానుజం శ్రేష్ఠిగారిని గొ॥ దివానుబహదరు కొమ్మిరెడ్డి నూగ్యనారాయణమూర్తి నాయుడు గారిని ఘనతరహాచిన వారతనమువారు దివానుబహదరు బిరుదుములచే గౌరవించినందుకు తమ సంతసమును తెలియచుటకు సభవారు ఈ నెల 14-వ తేదీ గురువారమునాడు సాయంత్రము 5 గంటలకు సభాభవనమును ఆంధ్రాహాలు (9 బ్రాడీస్) నందుపాహారాలిధ్యము నొసంగిరి. శ్రీమూల న్యాయతి సుబ్బారావుపంతులు, గొ॥ పి.ఎస్.కృష్ణారావు, గొ॥ పి.వీరరావు, గొ॥ శ్రీరాజా శే.ఆర్.వి. కృష్ణారావుబహదరు, గొ॥ యాదాబు హుస్సేను, జి. పి. వజ్రేశ్వరరావుబహదరు టి. వరదరాజులు నాయుడు, డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి, శ్రీమతి ఆచంట రుక్మిణమ్మ, మారాడ నమ్మారావు శ్రేష్ఠి, బయ్య పాపయ్య శ్రేష్ఠి, డి. వెంకటసుబ్బారావు, అనుమల నెట్టి కనయ్య శ్రేష్ఠి రంగనాథం శ్రేష్ఠిగారు మున్నగు ప్రముఖు లగు సభ్యులును అతిథులును సభనలంకరించిరి. మొదట నుపాహారము లభింప బడెను. పిమ్మట డి॥ బ॥ రామానుజం శ్రేష్ఠిగారిని గూర్చి శ్రీమూల కాళ్ల కూరి గోపాలరాయకవి గారు వ్రాసిన స్వాగతపద్యములను గొ॥ డి॥ బ॥ కొమ్మిరెడ్డి నూగ్యనారాయణమూర్తి నాయుడు గారిని గూర్చి వెయ్యముడి శేషగిరిరావుగారు వ్రాసిన స్వాగతపద్యములను శేషగిరిరావుగారు చదివిరి. సభాసహకార్య నిర్వహకు శ్రీమూల కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులు గారును శ్రీమూల వల్లివరసించారావు నాయుడుగారును క్రమముగ డి॥ బ॥ శ్రేష్ఠిగారిని గొ॥ డి॥ బ॥ నాయుడుగారిని గూర్చి సన్మానపత్రములను చదివిరి. స్వాగతపద్యముల సన్మానపత్రముల ముదితప్రతులు అతిథిశేఖరులకును ఆహూతు లగు ప్రముఖులకును సభ్యుల కందరికిని పంచివెట్టబడినవి. పిమ్మట బాలసభ్యులు కొంతవడి నృగురుధుర గానముచే సభ్యుల కావించింపజేసిరి. రంగనాథం మొదల్యారుగారు హాస్య నియము వాయిచిరి. పిమ్మట మొక విచిత్ర ప్రహసనము ప్రదర్శింపబడెను. కార్యదర్శు లొసంగిన సన్మానపత్రములకు అతిథిశేఖరు లిరువురు నుదితరీతిని ప్రత్యుత్తరము లొసంగిరి.

ఉపన్యాసము: — ఈ నెల 17-వ తేదీ యాదివారము సాయంకాలము 6-15 నిమిషములకు తిరుకళిక్కిడిలో వేక పేకనాయక వీధియందలి కెల్లెహాలులో ప్రాథమిక జె.వి.రాజుగారు, 'స్వతంత్రము-త్రై స్రవమతము' అను విషయము గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

మదరాసు అందు సదరక్షమరాటా రైల్వేకంపెనీ లిమిటెడ్డు.

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

నో టీ సు. (1079)

1918 వ సం॥ ఫిబ్రవరినెల 20 వ తేదీ బుధవారము నుండి నెం. పి. 52 అందు 18 వ ప్యాసం జరు బుడ్డ కాల మిటులు మార్పునొందును.

18 వ ప్యాసంజరుబుడి - 52 వ లోకర్ బుడి

ప్రచేకం—పావుట		ప్రచేకం—పావుట	
అక్టోబరు	... 8-10		
నవంబరు	8-16 8-18		
డిసెంబరు	8-25 8-27		
జనవరి	8-32 8-33		
ఫిబ్రవరి	8-40 8-42		
మార్చి	8-48 8-52	...	8-10
ఏప్రిల్	8-59 9-0	8-16	8-20
మే	9-7 9-9	8-28	8-30
జూన్	9-17 9-19	8-41	8-43
జూలై	9-28 9-27	8-50	8-53
ఆగస్టు	9-32 9-36	8-59	9-1
సెప్టెంబరు	9-39 9-40	...	9-6
అక్టోబరు	9-48 9-44	...	9-11
నవంబరు	...	9-48	9-18
డిసెంబరు	9-53 10-4	9-19	9-24
జనవరి	10-10	...	9-30

ఆంధ్రదేశ వారలు

తైత్తిరీమాసమునందు యావత్సరము ఉద్దామమునందు గాక ఉద్దామ పుక్కిన గల దేవాదాయము గావున నందు జరుగును.

బ్రహ్మపుర కల్లికోట కాలేజీయందు పాఠ్యములుగా నుండిన దీనిపాటి లక్ష్యముగాను బి. ఏ. ఎల్.టి. 8వ తేదీని క్షయదగ్గువలన కాలము చేసిరి.

మార్చి 80 తేదీ నుండి తిరువూరు తాలూకా, గంపల గూడెంలో జరుగనున్న 27 వ కృష్ణా నుండలసభకు కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు అధ్యక్షులుగా నుండ నంగీకరించిరి.

రాజమహేంద్రవరము నందలి వసురాము పుస్తకభాండాగార కాళువుగు అంధ్రభాషాభివృద్ధిసమాజ పక్షమున 17 తేదీ ఆదివారము సాయంకాలము 4 గంటలకు పురమందిరమున రత్నకవి వాగ్దోరణి బహుమానపరిక్ష జరుపబడును.

కృష్ణాల్లో సంఘమువారి ప్రాపున 8 తేదీని మచిలీ పట్టణ పురమందిరమున ఉన్న వ నుబ్బయ్యనాయకుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగిన సభలో సర్ విలియం వెడ్డర్ బరన్ గారి కుటుంబమునకు సానుభూతిని తెలియజేయుటకు తీర్మానింపబడినది.

ఆంధ్ర సాహిత్యపరిషత్ పత్రికాస్థాపకులలో ముఖ్యులయిన జయంతి రామయ్య పంతులుగారు బరంపురము నుండి 6 తేదీని రెండు గంటలకు పత్రికపురమునకు వచ్చిరి. సాయంత్రమున 5½ గంటలకు పురమందిరమున వారు 'ఆంధ్రభాష'ను గురించి రెండుగంటల బహువినించిరి.

ఒకవిలేఖకు లిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— బాబ్బిలియ హాగూవారి మోక్షాంతలో వ్యాయాస మహాపాఠ్యయాలగు జెల్లూరి నాసింగరావుగారు, పురజనులెల్ల రభిలషింప నీ నెల రోజు తేదీ సాయంత్రము మైదుగంటలకు బాబ్బిలిలో నున్న బాల్లిరెడ్డుహాసులో ప్రాణాయామసంబంధ మగు కొన్ని యర్థవ్యుత సాహస కార్యము లొనర్చిరి. తలబా, హాస్యోన్మయములను సమముగా కారీరంబున గల వివిధ కంపరంబులయొక్క చలనము లేక మోమను బహు రమ్యంబుగా ప్రార్థనను చూపిరి.

10 తేదీని వెద్దాపురము తాలూకా గెడ్డనాపల్లిలో గల విద్యానంద పుస్తకభాండాగార ప్రధానవాక్కిక మహాస్నానము చిలకమర్తి లక్ష్మీ నెలపించారావుగారి యాధిపత్యమున జయప్రథముగ జరిగినది 500 మందిజనులకు సభ నలంకరించిరి. ఆదివారాది సోమవార రావుగారు దేశసేవ గూర్చియు గాడేల్లి నూర్యనారాయణ శర్మగారు భూమిసేవ గూర్చియు ఉమ్మడి ఆరీషా కవిగారు భాండాగారముల గూర్చియు, ఇంద్రగింటి నూర్యనారాయణ మూర్తిగారు ముఖ్యధర్మముల గూర్చియు విపులముగ హృదయరంజకముగ నుపన్యసించిరి.

5 వ తేదీ నెల్లూరుజిల్లా పోట్లపూడియందు చతుర్వేదుల వేంకటరావునాయగారి యాజమాన్యమున స్వరాజ్యసమితి పక్షమున సభ జరిగి శర్మగారు సామాన్య కాసన నిర్మాణ సభలో ఉపపాదించబోవు తీర్మానమును (భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర తీర్మానమును) ప్రభుత్వమువారి రంగీకరింపవలయు ననియు, యే విచారణలేక నిర్బంధింపబడిన దరికి చెంచయ్య శెట్టిగారిని గూర్చి ప్రభుత్వమువారిచేతను తమ ఆసక్తులని వెలుపుచు, మదరాసు ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధితుని తక్షణము విడుదల జేయవలయుననియు, తీర్మానములకు జేసిరి. మొదటి తీర్మానము జైన్ గాయగారికిని, శర్మగారికిని, రెండవ, తీర్మానమును నందరూ ప్రభుత్వమువారికిని లే 6 దిని పంపిరి.

మల్లాలి తేంకెగారిని బి. ఏ. టి. ఎల్. టి. గారు రాజమహేంద్రవరములోని కాశీనాథుని నుండి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— గారు నిరంతరములనుండి కొలకొండ గ్రామమును భ్రష్టం చేసినది గాన జనుల శ్రీలక్ష్మీ స్వనింపాపాము కల్యాణ చర్యోత్సవ సమయమున గానసభలు జరుపబడునట్లు చాలామంది యభిమానముల ప్రకారము

నుండి గూడ వచ్చి మా మన్ననల గైకొని తమ సంగీతవిద్యను ప్రదర్శించి గ్రామస్థులను, కల్యాణమును చూడటమనకు నితరులను ఆనందింప జేయుచుండిరి. ఈసభ లింకను బాల్య దశయం దుండుటచే పాటకులకు గొప్ప బహుమతులు చేయ జాలనప్పటికి తమ మర్యాదలను జేసి గౌరవించుట శక్తిగలిగి యుండకపోలేదు. ఈ సంతర్పరము గూడ పాటకులును సం గీతవిద్యయం దుత్సాహము గలవారను మాసభలకు దయచేసి మా ప్రయత్నముకు తోడ్పడి మా కుత్సాహము గలిగించి యా నందింప జేయుదురు గాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

అంతపురము డివిజన్ సంఘమువారు 12 వ తేదీని అకం తపురమునందు సభ చేసి డివిజన్ సంఘమును ఆంధ్రరాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ కమిటీకి అనుబంధముగ చేర్చుకొననట్లు తీర్మానించి క్రిందకనబడిన వారలను 1918 సంవత్సర ఉద్యోగియులుగా నియమించిరి. రావుసాహెబ్ పులమతి ఆదిమూర్తి రావుగారు అధ్యక్షులు. హట్టి శివరావుపంతులుగారు గుర్చి గంపుగారు (కల్యాణదుర్గము) ఉపాధ్యక్షులు. హట్టి శంకరరావుగారు, సాంస్థి వాసుదేవరావుగారు, భూలిపాటి హొన్నప్పశెట్టి గారు, బి. వోబళ్ళేమగారు, జి. మహమ్మద్ వలీషేక్ సాహెబ్ గారు జనరలు కార్యదర్శులు. గోనగొండ భద్రయ్యశెట్టిగారు కోశాధిపతి. ఎన్. వేదాంతరావుగారు, కూడేమ కృష్ణారావుగారు పేటి గుండురావుగారు, బి. వోబళ్ళేమగారు, యాడిగ వెంకటప్పగారు, ధలి నరసప్పగారు, గొంది నుబ్బయ్యశెట్టిగారు కార్యనిర్వాహకసభ్యులు. ఆంధ్రరాష్ట్ర కాంగ్రెస్ కమిటీకి డివిజన్ సంఘము తరపున హట్టి శివరావుపంతులు గారిని సాంస్థి వాసుదేవరావుగారిని ప్రతినిధులుగా నెన్నుకొను నట్లు కూడ తీర్మానించిరి.

గంజాముజిల్లా టెక్నాలి పురమున తాలూకాసంఘము వారి యాజమాన్యక్రింద కాలివాస గ్రంథాలయమునందు 12 వ తేదీని సాయంకాలము 6 గంటల కొక బహిరంగసభ జరుపబడినది. సభాధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిన ఆంధ్రప్రతికా సహాయ సంపాదకులగు నిష్టల కృష్ణమూర్తి పంతులుగారు తొలుదొల్ల పురమునందలి వివిధ కక్షలవారి నైకమత్తము వహింప ప్రోత్సహించుచు, పురమునందలి విద్యార్థులు, కొందఱు తలచినట్లు రాజకీయవిషయముల తర్కించుట ఎంత మాత్రమును రాజద్రోహము కానేరదనియు, ప్రస్తుత రాజకీయ విషయములనుగూర్చి ప్రతివారును తమ యభిప్రాయముల వ్యక్తపరచువారికి జెప్పుట విధ్యుక్తధర్మమనియు, అటులజేయక నితరులైన జేయ నొల్లనివాడ వ్యక్త జేత్రోహాకర మగుటయేగాక రాజభక్తికి గూడ గడుమరణమును పలికిరి పిచ్చుట వారు హిందూదేశమునకు మహాపాప మొనరించిన సర్ లలియము వెడ్డరబర్నూ గారి నురణమునకు విచారించుచు వారి చాత్రమును సంగ్రహముగ నగ్గడించిరి. వారి మరణము నకు విచారించుచు సభవారిక తీర్మానము జేసిరి. తీర్మానమును తమ సానుభూతిని వారికుటుంబమునకు తంత్రియాలమున తెలుపుటకు కూడ తీర్మానింపబడినది.

(-)

సర్ జేమ్స్ మెస్టనుగారు:— మెస్టను గారు ద్యోగమున నుండి నెలపుపుచ్చుకొన సంధ్యమున ఇండియను డెయిలీ టెలెగ్రాఫ్ పత్రిక యిటుల వ్రాయుచున్నది.

ప్రజాసరాగమును బడయు మెస్టనుగారు మిగుల వాంఛించియుండిరి సదుద్దేశములను కలిగియుండుటలోగూడ విడికి లోపము గానకాకున్నది. అయినను ప్రభాభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకముగ వీరి వాదముండి యుండుట విచిత్రముగ నున్నది. మిగుల సామర్థ్యమున పనిచేయవలసి యుండిన కాలమున, కార్యకరణములకుండుటయు, ప్రభాభిప్రాయమునకు భిన్నముగ నడచుకొనుటయు, ప్రజలమనముల నొప్పించునట్లు ప్రసంగించుటయు మెస్టను గారి నొనర్చి యున్నాడు. సుధృఢమతులకు మెస్టను గారి నిధిమున సంపదించి యుండుటకు కారణము కానరాదు. మానవుడెవ్వడును సర్వ సద్గుణ సంపన్నుడు గాడు. ఆతడొకప్పుడు కార్యములయందు లోపము లుండును. లోపమునకు కార్యమునకునెవరి ప్రతి పదికొలదియొక్క మంచి దృష్టమున నిష్ట యుండుటయే. మెస్టనుగారి రాజ్యాధిపత్యమున కొన్ని లోటు లుండెను. వీరిని ప్రతిపక్షియును 1918 సంవత్సరమున కృష్ణాల్లోని దేవుని దేవదర్శనమున నింకనిదియొక్కది. మహాత్మునియొక్క అక్షర లోపాదేశ పరతత్వము కాక, మెస్టనుగారి యంత్రుత్వము గానింకబడినది. కృష్ణుగారి పక్షము వహించుట

రంజన కృషిదము. కర్మిగుగారి కాంతులేమిది కార్యక్రమమున ఉద్యోగు లెవ్వరును చేరకపోవడిని యుద్ధమున ఇండియా దొరతనము వారాజ్ఞాపించిరి. యుద్ధ కారణమున గవర్నరు గారి కార్యభార మధికమై, వారి చర్యకు కొంతవరకు సహాయ పుత్తిబంధకమయ్యెను. కాని లెప్టినెంటు గవర్నరుగారి యుత్సాహముగాని కారైక్రమ తత్పరత్యముగాని భగ్నుపడలేదు. సాంఘికవిషయములయందు శ్రీ వారు చాల నయగనుండురు. ఈసందర్భమున మెస్టను దొరసానిగారు తమభర్తకు విశేషముగ తోడ్పడి యున్నారు. ఆమె పట్టుదలవలననే యుద్ధనిధి యారాష్ట్రములయందు పురోవృద్ధి నొందినది గనుక శ్రీవారలకు వారల ప్రయాణ మనుకూలమై సురక్షితముగ నిండ్లాండును చేర్చుచుగాక! లెప్టినెంటు గవర్నరుపదవిగాక తమ బుద్ధిచాతుర్యమున కనుకూల మగు వేరొకపదవియందు దుర్వికలముననై మెస్టనుగారు భారతీయ పునీననిమిత్తము మరల వత్తురుగాక.

సర్ జేమ్స్ మెస్టనుగారిని గూర్చి పయ్యెనీరు పత్రిక ఒకప్రధానవ్యాసమును వ్రాయుచు అందిట్లు దహించుచున్నది. హిందూదేశ రాజకీయ సేవను ప్రజల భక్తి కృతజ్ఞతలకు పాత్రిత నొందు విధానము నితనికంటె వేరెవ్వరింతవరకు జూపియుండలేదు. ఉన్నతద్యోగములందు తక్కిన వారి వలెనే ఇతని నుగుణములు నగుణములుగ గన్పింప జేయబడినవి. చిరజీవితముగు ధర్మము కంటె నెక్కుడు ప్రాశస్త్యము నతడు గనబరచెను. పృథుల తొందరమెట్లు కార్యములయందు తపసి కత్యంతాభిమానము అయినను బలవంతమై టటు మాత్రమి వ్యవస్థ చేయ. ఆతని దయాగర్భిత్యము చివర కొకలోపముగ పరిణమించెను. ఎవరు చెప్పిన మాటలైన నిరాకరింపలేకుండు సౌమ్యగుణమువలన తప్పుదభిప్రాయముల నిరూపించువారిచే నతనికి మోసమువచ్చెను. ఆదాయముల రాబట్టుకొనుటయందు దత దంతనేర్చును జూపలేకపోయెను. మొదట తాను వినినసంగతినై నెక్కుడు నమ్మకము గలిగియుండి యలకులమనవుల నిమిత్త మననసముగ నతడు విశేష కాలము వ్యయపరచెను కాన్నూరు మసీదు వ్యవహారమును, ముద్దవ్యవహారమును, రాజకీయస్థితిగూర్చి వై అధికారులెట్టి తీర్మానమును జేయవండుటయూ, రాష్ట్రములోపలను బయటను పలువుర పంపిధముల దూషించుటయు గతవర్తమునకు విశేషముగ నవసారము గలిగించినది.

ఓరియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ

భీమాకంపెనీ లిమిటెడ్.
సం|| 1874 స్థాపితము హైదరాబాద్, బొంబాయి.
నిలువసాము లోకొట్ట రూప్యములు
ఇంతవర కిచ్చివేసినది లోకొట్ట
రూపాయలు

ఈ ఓరియంటల్ కంపెనీలో చేయబడెను, ఎంతవరమెంటు భీమాకన్న సురక్షితముగు పెట్టుబడి వేరొకటి యుండదు. అందువలన పాలిసీదారునకు వృద్ధాప్యదశ కుండు నమ్మక మగు ఆదాయమును సమకూర్చుటయేగాక, పాలిసీదారునికి అకాలమరణ మగునేని ఆతనికిటుంబమునకు జీవనోపాధియు కలుగును. స్థిరముగు ఆదాయములు లేని వారలకును పెద్ద కుటుంబీకులకును ఇది చాల శాకార్యముగు మార్గము. (672)

WANTED Agents & Canvasers in Telugu Districts
APPLY TO:-
W. St. John Church,
Branch Secretary,
ORIENTAL ASSURANCE BUILDINGS,
Post Box No. 8, Madras.

THE GREAT WAR

TELEGRAMS.

[Reuter's Agency]

Great Britain

Debate on the Address.

Mr. Asquith and British Commanders.

LONDON, February 15. In the course of the debate on the Address in the House of Commons, Mr. Asquith, after paying a very high tribute to F.-M. Sir Douglas Haig and General Sir William Robertson and declaring that the confidence of the nation and the Empire in them was in no way shaken, (cheers) asked the Government to define the recent enlargement of the functions of the Inter-Allied War Council and also whether any change had been made, or was contemplated in the status, personnel or functions of F.-M. Sir Douglas Haig or General Sir William Robertson. Mr. Asquith concluded by emphasising the necessity of a complete confidence in the system by which we were carrying on the war and in perfect harmony between the Government and its servants.

The Premier's Reply.

Enemy Attitude Reviewed.

Mr. Lloyd George said:—The Government stood by the considered declaration which he had made, on behalf of his colleagues, at the meeting with the Trade Union representatives early in the year. He was profoundly disappointed at Count Hertling's and Czernin's replies to his and President Wilson's declarations. It was true that there was a difference in the tone between Count Hertling and Count Czernin. He wished he could believe there was a difference in substance. When Count Czernin came to the real substance of the Allies' demands, he was adamant. Count Czernin put Mesopotamia and Palestine in exactly the same position as Belgium and as regards Italy, he simply stated that certain offers were made to Italy before the war, but had now been withdrawn.

As far as the Slavonic population of Austria was concerned, Count Czernin made a bald statement that was none of the Allies' business to inquire. Indeed Count Czernin resolutely refused to discuss any terms which might be regarded as possible peace terms.

With regard to Count Hertling, the Premier said it was difficult to believe that some of his demands were serious, especially regarding Britain's surrendering coaling-stations. It was no use crying peace when there was no peace and the Premier confessed that an examination of Count Czernin's and Count Hertling's speeches was profoundly disappointing to those who really desired peace.

Germany's action towards Russia proved that her declaration of no annexation was meaningless. No satisfactory answer had been given as regards Belgium and Poland, or as regards France's legitimate claims to the restoration of her lost provinces. Not a word was said about men of Italian race and tongue under the Austrian yoke. He very profoundly regretted that he found nothing in those speeches which could possibly be regarded as a proof that the Central Powers were prepared for peace on terms which could be regarded as just and reasonable. The Government did not recede in the least from its statement of war aims which they still regarded as embodying the aims and ideas for which we were fighting and there was every indication that the whole nation accepted that statement as fair, just and moderate. Until there was some better price than had been provided by the speeches, to which he had referred, that the Central Powers were prepared to consider our war aims, it would be our regrettable duty to go on and make preparations which were necessary in order to establish international right in the world. (Cheers.)

Object of Versailles Council.

With regard to the Inter-Allied Council, he could not give the information which Mr. Asquith had asked for. It was useless to give partial information. He admitted that he had stated in November that the Council was not intended to have executive functions, but since then Russia had gone out of the war and a very considerable number of German divisions had been brought to the West front from the East front and the situation had become very much more menacing and the Allies had met at Versailles in order to consider the best methods of meeting that menace in 1918. Till the present year, the Allies had an overwhelming superiority in troops on the Western front, but gradually, even rapidly, that superiority had diminished, especially in the last few weeks.

Germany's Reinforcements from the East.

Despite her undertaking not to remove troops from East to West, Germany had removed troops as rapidly as railway arrangements had allowed. That contravention of the armistice had to be borne in mind when we were discussing terms of peace (Cheers). Because it had a real bearing upon the guarantee. (Cheers) Till this year, there was no attack the Germans could bring either against the British or against the French, which could not in the main be dealt with by the reserves of each individual army. The situation had been completely changed by the enormous German reinforcements from the east and they had to consider the change in the situation. They had to deal with a situation where it was absolutely essential that the whole strength of the Allied armies of France, Britain, America and Italy should be made available for the point at which the attack came. We did not know where the blow would come. All we knew was that it was being prepared. There was a gigantic railway system behind the German lines which might swing the attack here or there and it was essential that arrangements should be made, whereby the Allies should treat their armies as one to meet the danger and menace wherever it came. (Cheers). If they had not dealt with that problem at Versailles, they would have been guilty of a grave dereliction of duty.

War Council Functions Unrevealed.

Mr. Lloyd George proceeded to contrast, the conferences where the military met on the other side and civilians here and where documents were exchanged between the two and the method of the

Versailles Council. The former, as conferences to discuss strategy, were a pure farce; but at Versailles there were five days discussions at which Commanders-in-Chief and chiefs of the staff and other military representatives, also the Premiers and other Ministers attended and the discussion—was free. The result was the establishment of a complete unity (Loud cheers). There was no division of opinion upon any resolution. With regard to the critical action involved in the extension of the powers of the Versailles Council, he must speak with caution, because it was a matter of Military decision in a War Council.

He maintained that it was impossible to define the enlarged functions of the Council without stating the war decisions arrived at. He enlarged on the value to the enemy of the least information with regard to these decisions and said that, if information had to be given, he would rather that the responsibility rested upon other shoulders. (Loud Cheers.) Upon these decisions depended millions of gallant lives, the honour and safety of our land and the war aims on which the future of the world depended. It would be treason beyond description to give information and he declined to do so. (Loud Cheers.)

Mr. Asquith Protests.

Mr. Asquith here rose to protest amidst loud cheers against what he termed "insinuation" that he was asking for such information. He emphasised that he wanted to know in what respect the functions of the Council had been permanently enlarged.

The Premier, who was greeted with cries of "withdraw" said that, if he had made any insinuation against Mr. Asquith, he not only regretted it, but withdrew it. It was far from his intention to do so, but he wanted the House to realise that the information, for which Mr. Asquith asked could not be given without giving information as regards the executive powers conferred upon the Versailles War Council. These powers could not be stated without saying what the Council had to do. (Cheers). The Council had decided on a certain action, the carrying out of which was entrusted to the nominees of the Governments sitting at Versailles and he could not state the executive functions of the Council, unless he stated what that decision was.

All the Allied representatives at Versailles were against publishing any information. He suggested that if the House were dissatisfied, it could change the Government but not try to discuss military decisions:— (Cheers). Mr. Asquith interrupting "I did not ask for that" (Cheers).

The Premier:—Believe me, this involves a military decision of the first magnitude by the greatest leaders of the Allies.

Lively Discussion.

Mr. Lambert asked "Did F.-M. Sir Douglas Haig and General Sir William Robertson approve?"

The Premier replied they were present and all the representatives present approved. The Premier emphasised that such military decisions should not be discussed in newspapers.

A voice: "Why don't you stop Lord Northcliffe from doing so?"

The Premier "I would stop them all."

A Member interrupted saying that newspaper information came from Downing Street.

The Premier: "That is an absolute, unmitigated falsehood. I have been fighting hard against these statements in the newspapers."

Mr. Lloyd George concluded by saying that if the House and Country were not satisfied with the conduct of the war and if they thought that a new Government could conduct it better, it was their business to change the Government. But so long as the House of Commons retained confidence in the Government, they ought to allow it a full and free hand in the Entente, thereby preserving a vital unity of Nation and Allies. He appealed to the House to support the Government, especially in its determination that, when decisions of this kind were reached, they should be carried out and not revealed to the enemy. (Loud Cheers.)

Debate on the Address in the Lords.

Lord Curzon's Statement.

LONDON, February 15.

In the House of Lords in the course of the debate on the Address Lord Curzon said that the Imperial War Conference marked an important step in the constitutional development of the Empire. Geographical conditions prevented frequent meetings but the prosecution of war, supply of men, peace and after-war-conditions were matters with regard to which we should gain by deliberating with our overseas fellow subjects. He paid a tribute to the type of Dominion and Indian soldiers seen daily in the street.

The success of Palestine Expedition was regarded throughout the world as a symbol of coming victory. (Cheers). Arabs have assisted us to inflict heavy defeats on the enemy.

All must sympathise with Rumania. Her position was not due to the failure of her Western Allies, but to geographical isolation since she was deserted by Russia.

In France our position was one of expectancy but the Allies had men to meet the onslaught and munitions equal to the enemy's, and our moral had never been higher. (Cheers). The Versailles Council had justified most sanguine expectations. It was inevitable that military representatives at Versailles should be invested with greater power as time went on. They had to deal efficiently and promptly with any situation which did not always permit reference to distant Governments. The suspicions levelled against the Council were without foundation, and except as regards military disposition its executive functions had not been modified.

Autonomous Command Necessary.

LONDON, February 15.

The deliberations at Versailles had inspired the fullest confidence. As far as could be humanly foreseen, one factor alone, which must greatly improve the situation, was the growing American assistance.

The Versailles conference had emphasized the necessity of close Allied cohesion on the West front concurrently with freedom and responsibility for each Allied Command. Such autonomous command was due to reasons of general unity and not to considerations of national "Amour propre".

British Production in 1917.

A Gigantic Output.

LONDON, February 15.

In the House of Commons to-day, Mr. Bonar Law gave an interesting account of the British achievements. He said that last year 8,20,000 men were added to the Army, while 7,31,000 men and 8,60,000 women were placed in employment in Britain. 8,50,000 tons of cereals and three million tons of potatoes were added to our production. We were the only belligerents whose food production had not diminished. A million additional acres were ploughed last year while twelve hundred thousand more acres had already been ploughed this year. Wheat stocks in the United Kingdom in December exceeded those of December 1915 by two million quarters. One million one hundred thousand tons of shipping were built in the United Kingdom in 1917, and we lent a million and half tons of shipping to the Allies. Our guns in France increased by thirty per cent. Our aeroplanes were multiplied two and half times compared with 1916. Mr. Bonar Law concluded by defending the War Cabinet system of Government which, he pointed out, had been adopted by all Belligerents. If the House of Commons had no confidence in the Government they ought to get a Government which would carry on the work better, but until they did so, it was their duty to avoid damaging criticism. (Loud cheers.)

Central Powers

Austrian Polish Party.

Breaks off With Vienna Government.

LONDON, February 15.

AMSTERDAM.—A telegram from Vienna says that the Austrian-Polish Party has broken off relations with the Vienna Government because peace with Ukraine has assigned the Cholm Government to Ukraine.

The Kaiser Truculent.

The Kaiser has resumed his truculent tone as a result of peace with Ukraine. He has telegraphed to Count Hertling that the cordon of Germany's enemies has at length been broken by the victorious German armies, and has telegraphed to the managing director of the Norddeutsche Lloyd that the German sword has opened the door which must lead to a general peace.

Mr. Trotzky's Latest Move Displeases Germany.

German Chancellor's Contemplated Action.

LONDON, February 15.

AMSTERDAM.—According to the latest indications in the German press, M. Trotzky's latest move has caused the greatest dissatisfaction and suspicion in Germany, and the highest quarters are busily conferring to find a solution of the puzzle, while a section of the press insists that Mr. Trotzky must be forced to sign regular peace. It is authoritatively stated that Count Hertling is resolved to conduct no further negotiations and is even considering the recall of Economic Commissions from Petrograd.

Attempts to Make Demobilised

Army and Guards.

Another section of the Press urges a cautious and waiting attitude with a view to securing exchange of prisoners. The fear is generally expressed that Bolsheviks are vigorously working to form Red Guards out of the remnants of the Russian Army with the object of hampering German restoration of order by guerilla bands.

Russia

Russo-German Peace.

Conditions Unacceptable to Russia.

Reason for Russian Demobilization.

LONDON, February 15.

A wireless Russian official message states that the peace negotiations have ended, German capitalists submitted conditions which were not acceptable to the Russian Revolution.

The latter is unable to acquiesce in forcible annexations, or to sign a peace, bringing sadness and oppression on millions of workmen and peasants. "We refuse to fight against the Austrian and German peasants like ourselves and demobilization has been ordered, except of some detachments for the defence of the frontier."

America

British Labour and Peace.

Mr. Duncan M. P.'s Assertion in America.

LONDON, February 15.

NEW YORK.—At the labour mass meeting addressed by Members of the British Labour Mission, Mr. Duncan M. P. declared that the assertion that British Labour desired peace was ridiculous. Mr. Appleton expressed supreme confidence in Britain's ability to hold her own and belittled the so-called British Labour unrest, declaring the bulk of workers were in the war to a finish.

TELEGRAMS.

General

Press Indignant at Torpedoings.

LAHORE, February 15. London, February 14th.—Madrid papers are indignant at the recent torpedoings. The "Diario Universal" says that the bouches arrived for Spain to exercise the right of self-defence.—"O. and M. Gazette" special cable.)

Italy's Determination to Fight Through.

LONDON, February 15. ROME.—In the Chamber of Deputies, Signor Orlando emphasised Italy's flexible determination to continue the war from motives of self-preservation to the attainment of national ideals.

Norwegian Losses in Ships.

LONDON, February 15. Up to January 31st, 714 Norwegian merchantmen of a tonnage of over 5 million had been lost owing to the war, and 883 seamen drowned and 53 Norwegian ships with crews of over 700 had been posted as missing, about two-thirds of the latter are war losses.

Western Front

Air Attacks on Germany.

German Report of Attacks.

LONDON, February 15. AMSTERDAM.—A Berlin official message states that the enemy carried out 31 air attacks on Germany in January, fifteen of which were on industrial districts and fourteen on open towns including Ludwigshafen and Eschburg three each, Treves twice, Friedrichshafen, Rastatt, Offenburg, A. Lunheim, Karlsruhe and Heidelberg once. The number of attacks considerably exceeded those in December.

French Aerial Activity.

Four German Aeroplanes Felled.

LONDON, February 15. Last night's French communique reported reciprocal artillery activity in Champagne, on the right bank of the Meuse and in the Vosges. We brought down four German aeroplanes. We dropped nine thousand kilograms of bombs on the enemy's depots and railway stations, notably the railway station at Metz Sablon, where a fire was started.

British Aerial Activity.

A German Town Bombed.

LONDON, February 14. F. M. Sir Douglas Haig's communique to-night says:—Our patrols took a few prisoners at different points on the front. Our aeroplanes yesterday dropped over a ton of bombs on various targets behind the enemy's lines. We made a raid on Germany to-day bombing the town of Offenburg. Details have not been received.

Italian Front

Austrian Thrusts Frustrated.

Two Enemy Aeroplanes Felled.

LAHORE, February 15. LONDON, February 14th.—An Italian official statement says:—Our batteries frustrated thrusts against our new positions on Monte Valsella and Col. Del Rozzo. Austrian attempts to reach the advanced trenches before our lines failed owing to our deadly barrage. Two enemy aeroplanes were shot down.—"O. and M. Gazette" special cable.)

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Delhi

It is understood that as at present arranged the Government of India, offices will close in Delhi on the 28th March and re-open in Simla on the 2nd April after the Easter holidays.

The Government of India have decided that two scholarships to be awarded in 1920 shall be placed at the disposal of the Punjab and Patna Universities.

Calcutta

An I. C. S. Officer Commits Suicide.

CALCUTTA, February 15. The death is reported under tragic circumstances of Mr. Klingenstein, I. C. S., Settlement Officer, Jessore. It is stated that Mr. Klingenstein died on Wednesday night at a village some miles from Jessore from a gunshot wound in the head apparently self-inflicted. The body was brought to Calcutta on Friday night.

Punjab

Death of Sirdar Jogendra Singh's Wife.

LAHORE, February 14. The death took place on the 12th instant at Aira Estate, Khori District, Oudh, of Sirdar Jogendra Singh, wife of Sirdar Jogendra Singh, well known in Simla and Editor of "East and West". The Sirdam was very popular in Purdah social circles in Simla and was a foundation

member of the Purdah Club, Simla. Much sympathy is felt for Sirdar Jogendra Singh.

Burma

Activities of Mrs. Besant.

Rangoon European Shop-Keepers' Meeting.

RANGOON, February 15. At the annual meeting of the Rangoon Trade Association, Mr. Watson in the course of his presidential address referring to the outstanding matter of discussion here and in India, namely, the question of greater measure of self-government for India and the activities of Mrs. Besant thereon said that the expression of opinion of members on these matters was the subject of a special general meeting. From this discussion and visit of the Secretary of State for India the ever green side issue of Burma on its own has again come to the front. It was a significant fact that Burma was excluded from the itinerary of the Secretary of State and also the Lieutenant-Governor was not included in the conference of the provincial rulers at Delhi. Whether these two significant facts may be read as forecast of separation is a matter on which he did not venture to prophesy. Whether Burma became a Crown Colony or a province of the Empire there was no getting away from the fact that a major portion of the military garrison of Burma which was responsible for the protection of its immense frontier was wholly paid out of the provincial funds. Dealing next with compulsory service the President said that the Association took a lead in supporting the principle. Presidents of sister Association in Bombay and Calcutta had expressed their views on the hardships inflicted on the trading community generally. The Rangoon traders had also been sufferers. Application of the principle of compulsory service had gone considerably further than usual. Acceptance of the principle as far as the members of the Association was concerned had been practically 'leave en masse'. It helped to down and out the Germans they would carry their burden cheerfully.

"Ayuthia's" Explosion.

Due to Spontaneous Combustion.

RANGOON, February 15. The Superintendent, River police, after enquiry has reported that the explosion on the "Ayuthia" was due to spontaneous combustion.

As a consequence of yesterday's collapse of a 100 feet wall in Jamal Bros. godown two others who were seriously injured have since died making three deaths in all. Mr. Usher, Engineer in charge, ascribes the collapse of the wall to the vibration of engines which he says can be felt 30 yards round the mill which was an old one. There were several workmen and others in the mill who on hearing the crash of the wall, ran out, Mr. Usher among them having had a narrow escape.

Further details show that over 70,000 baskets of paddy were in the godown at the time of the collapse of Jamal Bros. Godown wall. Of that about 25,000 were lying against the wall which fell in through the weight of paddy.

Intimation has been received that general service battalions of the I. D. F. are to be disbanded with effect from the 1st April and calling up of group of April 1 is to be cancelled.

One more man succumbed last night to injuries received through collapse of a wall of Jamal Bros. godown making four deaths in all.

Bombay

Regulation of Prices in Bombay.

BOMBAY, February 16. The Bombay Government have issued a press note indicating the arrangements made for the regulation of prices. The Controller of prices will be assisted by Committee and Assistant Collectors. The duties of one Assistant Collector will be to ascertain stocks of prevailing prices and probable arrival and departure of goods. One will maintain statistics and another will look after food-stuff supplies. Ward committees have been constituted who will be in immediate touch with the people and receive their complaints. They will establish grain shops and sell household necessities and common varieties of cloth. They will also report to the Controller infringements of notifications fixing standard rate of rent, for tenants with a rental of less than Rs. 10. As regards rental exceeding that figure ward committees will, pending legislation on the subject, receive and report instances of excessive increase of rents. Millowners have undertaken to open shops for the sale of food grains to their employees. They will also sell cloth at wholesale prices. They have also promised to consider the possibility of redeeming employees debt on a reasonable guarantee of repayment. The development committee will be concerned with making recommendations for housing of employees of Government and public bodies and with proposals for erection of semi-permanent huts for the accommodation of poorer classes. They will also make a proposal for bringing to the attention of the Corporation the necessity for pushing on the construction of roads in areas which it is thought desirable to open up. The Committee will also consider the possibility of recommending to the Government grant of loans for building purposes to building and co-operative societies. A prize of Rs. 500 will be offered for the most suitable design of semi-permanent building suitable for habitation. Steps are being taken to examine stocks and to ascertain the minimum requirements of the city for each article in order that if possible the difficulties of railway supplies may be met. It is not proposed to fix the price of articles unless it proves absolutely necessary to do so, but if possible the system will be introduced whereby dealers who are willing to sell at stated prices will be assisted in obtaining waggons. This system has already been successfully introduced as regards coal supplies. The question of prices of cloth is receiving separate consideration.

Motor Cars Commandeered.

Questions of Compensation to Owners.

BOMBAY, February 15. The Bombay Trades Association recently addressed the Government in regard to letters received from various members of the Association complaining against the requisitioning of motor cars for military purpose, and requesting the Government to see their way either to restore the cars to their respective owners or secure for them adequate compensation. The Government has replied to the letter regretting their inability to interfere in the matter as orders for commandeering of Ford Cars were issued to military authorities by the Government of India under the Defence of India Act. The Government add that out of fifty cars commandeered up to the 22nd January only 17 belonged to Europeans and refer the Association to the rule relating to payment of compensation in respect of articles requisitioned by the Government under that rule.

United Provinces

The Late Sir Sunder Lal.

Press Tributes.

ALLAHABAD, February 15. All newspapers here pay a high tribute to the late Sir Sunder Lal. The "Pioneer" says:—His political views were always sane and sober and for this he had to endure the resentment of those who demand rapid changes in the form of government and with whose views he did not agree.

Many of the vernacular papers held him up to ridicule and contempt for his political views and characterised him as a fossil of a bygone age, but the Government always trusted his judgment and often sought his advice.

The LEADER says.—Sir Sunderlal was not an agitator but he took a keen interest in public affairs and was a progressive politician.

The Jhansi Murder.

Prisoner's Appeal to Viceroy.

LUCKNOW, February 15. In his petition to His Excellency the Viceroy on behalf of Nyes in the Jhansi murder case, Mr. Thompson, Barrister, says that the deed was committed under impulse of the moment and while the petitioner was overcome by some temporary mental derangement, as stated by him in his confession. It will be seen the great importance in attached to this point in the petition to His Honour the Lieutenant-Governor as showing that the petitioner was wholly unaccountable for his action and according to his confession he followed the dictates of his conscience and gave full account of his actions as they appeared to him at that time. The petitioner now as a last resource appeals to His Excellency's clemency. He is the only surviving child of the children of an aged father and he is himself on the threshold of life and he prays His Excellency to exercise the prerogative of mercy which is vested in him as the King-Emperor's representative and have mercy upon him. He appeals to His Excellency as he does to God to have pity upon his aged father, as His Excellency is a father himself he can make no more searching appeal.

Sir James Meston's Departure.

LUCKNOW, February 15. Sir James Meston made over charge of the Lieutenant-Governorship of the United Provinces to Sir Harcourt Butler this morning at the Government House. His Honour's departure was public. About a 100 people were present at the Railway Station including Taluqdars, Zemindars of Agra, representatives of Municipal and District Boards, Councillors, heads of departments and military and civil officers. Guards of Honour of the Lucknow Rifles and the Oudh and Rohilkand Rifles were present. After shaking hands with those present Sir James and Lady Meston left by special at 10 A. M. His Honour is entitled to all honours and distinctions until he sails.

New Lieut.-Governor's Arrival.

Sir Harcourt Butler on his arrival last evening was carried in a stretcher to the ambulance awaiting him and conveyed to Government House. His Honour looked most cheerful.

Funds for Opening a Kshatriya College.

Sir James Meston yesterday presided at a meeting for inaugurating a fund for establishing at Lucknow a college for the Kshatriya (Rajput) community. The Maharajas of Kashmir and Dumraon were present. Sir James announced that the Rani of Bithia had made an offer of 6 lakhs for the Kshatriya College.

Sir H. Butler Assumes Charge of L. G.

DELHI, February 15. The Gazette of India extraordinary issued to-day notifies that Sir Harcourt Butler assumed charge of the office of Lieutenant Governor of the United Provinces from Sir James Meston with effect from the 15th February and the former having resigned the Lieutenant Governorship of Burma with effect from the same date, Sir Reginald Craddock has been appointed Lieutenant Governor of Burma.

Sir James Meston is granted furlough from 15th February to the 31st August.

The following gentlemen are appointed Ordinary Fellows of the Calcutta University: Professor Adarchandra Mukerjee has been elected by Faculty of Arts.

Messrs. Jivan Chandra Ghose and Jamini Bhushan Ray have been elected by registered graduates.

South India

Political Reforms in Mysore.

An Interpellation.

BANGALORE, February 15. One of the interpellations at the next meeting of the Mysore Legislative Council suggests the introduction of the Minto Morley scheme in the Mysore State. Business at the meeting includes the final consideration of two measures to develop local self-government in the State and the introduction of a Bill to amend the Excise Regulation and the Defence of India Bill. The latter is a formal one to extend the emergency measure.

కాకినాడ వార్తలు.

(మాస్కోయ విలేజునవద్దనుండి)
వర్తకము.

కాకినాడ, ఫిబ్రవరి 14:— రాక రాక కొన్ని నెలలకు మోరిసుబియ్యము కొనిపోవుట కొక ధూమపాక క్రిందటి నెలలో నీరేవునకు వచ్చెను. అదివచ్చినట్లుగానే గాలి, వాన, తుపానువచ్చి తుడ కది యెట్లో కొంతసరకు నెగురుతిచేసి కొనెను. ఇప్పుడు బియ్యము యెగురుతిచూడ దని దొరతనము వారు ప్రచురించిరి. దీనికారణము నెరుగజాలక వర్తకులు చేయి యర్థములు చేయుచున్నారు. గోదావరి ఛేంబరు ఆఫ్ కామర్సు ఆనుపేరుగల స్వచ్ఛతరక్రకసంఘమువారు ప్రాంతవ వర్తకమునుగురించి వహింపవలసి సంతకృత వహింపవలెనునన, గోదావరి జిల్లా సంఘమున వర్తకశాఖ నొకదానిని స్థాపింపు డని యిచటివర్తకులు కొందరు కోరినమీదట దాని సంగీకరించిరి.

వ్యావహారికము.

కలెక్టరుగారు మన్యప్రాంతములందే సంచారము చేయుచున్నారు. డివిజను ఆఫీసర్లు తాలూకాల జమాబందీలను జరుపుచున్నారు. యానాంచుట్టునున్న ఘాటీల నెత్తివేయుట కేర్పాటు చేయుటకు సాల్వమీషను మొదలగు నధికారులందరిచటకు వచ్చిరి. ఇచటి కాలేజీ మొదలగు పాఠశాలల తనిఖీనిమిత్తము స్కూల్ ఇన్స్పెక్టరు ఆఫీస్టు యిగస్పెక్టరు మొదలగువారు వచ్చి చూచుచుచేయున్నారు. ఆక్రపుంట్లను జనరలు ఆఫీసునుండి యిద్దరు డిప్యూటీ సర్జన్లు జిల్లా ప్రెజిడి ఆఫీసు తనిఖీచేసిరి.

పరపతి సంఘములు.

గవర్న మెంటు ఉద్యోగియుల యుపయోగాగ్ర మిట్టణమున సొక ప్రత్యేక పరపతిసంఘము స్థాపింపబడెను. దానికి ప్రెజిడి డిప్యూటీ కలెక్టరుగారు ప్రెసిడెంటుగను, కలెక్టరు కచ్చేరి కార్యదర్శిగను నియమింపబడిరి. యిద్దరు ఋణపత్రములు కొనగా మిగిలిపోయి నింతటినుండి వసూలుగు నట్టియు రెయిల్వే శాఖను గోదావరి జిల్లాలో ఆపరేటివు బ్యాంకులో వడ్డీ వేసి జిల్లారుయితులకు సదుపాయము చేయుటకు గోదావరి జిల్లాబోర్డువారు తీర్మానించి రయితుల కృతజ్ఞతకు బాతులయిరి.

లంకల కిస్తీలు

ఈ యేడు లంకల రయితులు సర్కారుపన్నులు చెల్లించుటకు సులభముగా బదుల్లు పుట్టుకున్నందున, ఫిబ్రవరి మార్చి నెలల కిస్తీలను మార్చి యేప్రిల్ నెలలలో వసూలుచేయుట కాజ్ఞాపింపుడని వారు కలెక్టరుగారిని కోరినట్లు తెలియుచున్నది. సర్కారుములు.

ఈనూత్న తత్సరమున వివాహవాద్యులు బిరుదముల నందిన రఘుపతి వేంకటరత్నము, కొమ్మిరెడ్డి నూర్యనారాయణమూర్తి నాయడుగార్లకు తెలగాసంఘమువారు 4 తేదీని జగన్నాథపురమున, నాళం పద్మనాభము ముత్రా మాణిక్యము శ్రేష్ఠిగార్లు చుంచినట్టి కుళాయి చెవ్వ యావరమున ఫలావార విందుల గావించి పౌరుల సమావేశము జరిగించిరి. యూర పియనులు ఇండియన్ లిమిటెషను సొక్కుచోట చేరుటకు గారణమయ్యెను. మరియొకవిధముగ యూరపియనులు సామాన్యముగ మనసోగవియుటకు వారికిసావకాశముచిక్కెను.

జిల్లావ్యవహారములు.

జిల్లా ప్రజల సదుపాయముకొరకు గావలయు నీక్రింది విషయములను గురించి జిల్లా సంఘమువారు వేరువేరుడిపాట్లు మెంటుల వారికినడుచు నిన్న వినిచియున్నారు. (1) ద్రాక్షారామమున పశువైద్యశాలను స్థాపించుట (2) గోదావరి జిల్లా గజటుయిపుడు తెలుగుభాగములేదు. ఇంగ్లీషుభాగము వేరుగను ప్రకటింపబడుచున్నందున, ఎద్ది గావలయు వారు దానినే తెప్పించుకొనుటకు పీలుగనుండులాగున భాగమునకు రూపాయి చొప్పున, నిండు గజటుకు రెండు రూపాయిలు చందాను నిర్ణయించుడని (3) రహదారిపడవలలో సరుకులపడవేరులు, జనము పడవలువేరుగ నేర్పాటుచేసి జనము పడవలనిర్మాణము నందు అనుకూలముగ మార్పులుచేయుడని (4) తాటిపాకపడవలచేపు, గన్నవరము ఆక్విడక్టు, ఇందుపల్లవం తెన, ఆలమూరు కాల్యగట్టు, మండపేటివం తెన, పనలపూడిలాకు, ఉండూరు వం తెన, చింతపల్లిలాకు, మేడపాడులాకు మొదలగుచోట్ల రహదారియాదాయములో నుండి రహదారిజనము తలదాచుకొనుటకు కాలలు కట్టింపుడని (5) కోటిపల్లి, బోడనకుర్రు, ఎదురులంక మొదలగు గోదావరి రేవులములలో చీకటిరా

త్రులందు రేవుల పాట సాములో నుండి దీపములపెట్టించి, పడవమృతకు నిరీక్షించుటకు కాలలు కట్టించుడని (6) యిద్దము సాగుచున్నంతకాలము నీటి పారుదల సవరణ కాసనమువంటి కాసనములను చెన్నపురి దొరతనమువారు తలపెట్టుకుండ యజ్ఞాపింపుడని రాజప్రతినిధి గారిని హిందూజేత ప్రధాన కాగ్యమంత్రిగారిని వేడుట. (7) గోదావరి జిల్లాలో వాలంటరీ పంచాయితీల నెక్కువగ స్థాపించుటకు వలయు శ్రద్ధ తొకొన డివిజను ఆఫీసరుల నడుగుడని కలెక్టరుగారిని కోరుట.

జిల్లాకాక ఫరెస్టు.

పండ్లండవ గోదావరిమండలసభ యాయోగోజులు వందు జరుగవలసి యున్నది. అది యావ్వురు సెలవుదినములలో జరుపుట యుక్తమని గోదావరి జిల్లా సంఘమువారు తమ సాలు యభిప్రాయమును తీర్మానించిరి. రాజోలునుండి యీ సభను గురించిన వర్తమానము తెవ్వియు పత్రికాముఖమున నైనను వెలియరావచ్చును. మే జూన్ నెలలలో నీ సభను జరిగించిరేని యితరతాలూకాలవారు వచ్చుట కడు కష్టసాధ్యమగునుకనుక, అచటి సన్మానసంఘమువారు దీనినిగురించి శ్రద్ధవహించుట కర్తవ్యము.

మ్యానిసిపలు.

ఈ పట్టణము సర్వే నిమిత్తము కవున్నిలువారు దొరతన మువారివద్ద బదులుపుచ్చుకొన నెంచిన రు 29,000 లలో రు 24000 లు మాత్ర మి సంతకృతమునకు ప్రెజిడెంటు పుచ్చుకొచ్చుచి ఆక్రపుంట్లను జనరలుగా రాజ్ఞాపించిరి. 1918-19 సంవత్సరపు బడ్జటుమీద కలెక్టరుగారు వ్రాసిన రిమాన్డ్రులలో కొన్ని పారబాట్టున్నవని చూపుచు కొందరు కవున్నిలరులు గవర్న మెంటు వారికి తాజాగామి మోరాండమును పంపిరి తెలియుచున్నది. కవున్నిలరు లిట్లు కొందరైనను వెంటనే మేల్కని తమ బాగరూకతను వెల్లడించుట పుర పరిపాలనమునకు శుభసూచకము.

గుంటూరుతాలూకాలో చేరిన తుళ్లూడు గ్రామమునందు మల్లిఖార్జునపుస్తకాలయము నెలకొల్పబడెను.

మానవకోటిని రక్షింపుడు!

దేశసేవ చేయుడు!

అమోఘమగునట్టియు ఐలుపురచే ఉపయోగించబడినట్టి పండిత టి. కె. జగ్గర్నూగారి ప్లేగు, కలరా మున్నగు రోగినివారణ మగు దివ్యోషధములు.

బీదసాద లందరకును కొనుటకు అనుకూలముగ నుండును. ఈ మందు లున్నచో ప్రత్యేకము వేరొక కై ద్య సాయ మవసరము లేదు. నిబంధనల ననుసరించి స్వేచ్ఛితులు గాని, మిత్రులు కాని ఒకబుడ్డి నుపయోగించి ఫలితము గాంచవగును. అనేక దృష్టాంతములు కలవు. 100-కి 80 రోగములు తుదురునని భూచీబడగలము. రోగము నిశ్చేమమగు కోరికగలచో సకాలములో రోగమును వెంచక తక్షణ మీ మందులను ప్రయోగించిన రోగి తప్పక ఆరోగ్యవంతు డగును.

విష పురుగుల సంహారిణి.

ప్లేగు, కలరా మున్నగు అంటురోగములు ప్రబలకుండగను, మొలకలె త్రవండగను, ఈ వ్యాధుల ఉత్పత్తి కారణభూతమగు పురుగులకు హితమొనర్చును. ఆరోగ్యమును హితకుద్ధ్యమును కలుగజేయు ద్రావకమును త్రాగినచో లోపల విష పురుగులన్నియు నశించును. రోగము నెన్నడును రానియదు. ప్లేగుప్రాంతములం దుండు వారందరును వాగ్రతకై ఈ విషపురుగు సంహారిణి కూడ నుంచుటకొనుట ఆవశ్యకము.

బుడ్డి 1-కి 0-12-0, 3 బుడ్లు 2-0-0.

ప్లేగు రసము (సాల్యూషన్)

ప్లేగుజ్వరములయందును, అనుమానాస్పద మగు విషజ్వరముల వేళందును దీనిని రాసిన తక్షణము గుణ మిచ్చును. ప్లేగుపురుగులకు రూపుమాపును. తప్పక తుడుచును. బుడ్డి 0-12-0, 3 బుడ్లు రు. 2-0-0.

విల్లలకు తారము.

ప్లేగుల్లలవై ఇయ్యిని వ్రాయునగు. హానిలేదు. తక్షణము విల్లలను అణచివేయును. బుడ్డి 1-కి 0-6-0, 3 బుడ్లు 1-0-0.

విషపురుగులను సంహరించి ఆరోగ్యమును కలుగజేయుటకు చల్లుద్రావకము. ఎన్ని నీళ్లలో కలిపినను విష పురుగులను నశింపజేయును. భూమియందుగాని, గాలియందుగాని పురుగులబాధను తొలగించును. బట్టలు, పసుపుల గదులు మున్నగువానిని ఆరోగ్యకరముగ్ధునందుకొనవచ్చును.

చిన్న బుడ్డి 1-కి 1-0-0, పెద్ద బుడ్డి 1-కి 1-8-0.

సోలు యేజంటు:-
దక్షిణ ఇండియా.

ఎస్. వైద్య కంపెనీ,

తంత్రివిలాసం "వైద్యా" మద్రాస్. ప్రదర్శన గదులు: 2, కొండేశెట్టి వీధి, ఎస్సెనేడు, మదరాసు.

<p>మలబద్ధమునకు మంచిమందు.</p> <p>క రో లా.</p> <p>వాసనలేదు, ఏరునిలేదు, ద్రవపదార్థము, పులితేపురాదు, భేదులు గావు, దివము కాతగిన కాల ప్రవృత్తి సునాయాసము గల అయ్యేలాగున గర్భ శోధన గావించును.</p> <p>½ పాను, 1 పాను సీసాలు సీసా 1-కి వెల రు. 2-8-0, 4-0-0.</p>	<p>ప్రే జ రు గా రి</p> <p>లీవరు టానిక్.</p> <p>పైత్యమునకు మంచిమందు. రోగులకు సంభవించు తల కొనికీ అజీర్తికి, చెడిన కార్య గలుగు బాధలకును, అలవలకును, అకలిబాధకును, వికాసవిహీనతకును అరోచిత కును, తల తిరుగుటకును, విసుగునకును, అజీర్ణ భేదినిమంచిది.</p> <p>సీసా వెల రు. 1-8-0.</p>	<p>కుల్ హ ట్టి.</p> <p>ఎరువుగా నున్నను నెరసి నను వెంట్రుకలను తక్షణమే మినమినలాడు నలుపుగా గాని గోధుమరంగుగా గాని మార్చ గలదు. స దో ష లి త ము శాశ్వతము.</p> <p>ఈ సొల్యూషన్ డై పెట్టె 1-కి రు. 2-0-0.</p>
--	--	--

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists & Druggists, Mount Road, MADRAS.

డబ్లియు. ఇ. స్టిత్ అండుకో.,
(లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు
మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీపత్రిక పేరును దాహరించ గోరెదము

368

కాదాపిడిసలకు దరము: బహుదేశ నహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోషధిసారసవరిల్లా

అపరిశుభ్రపు రక్తములను పనించు వాద్యములకు కీరీటుమంటి మందు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను, బుట్టను, ప్రారోహితములను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శ క్తివంతమైన ౪ క్తు కృతకారిణి (28)

బహుదేశసారసవరిల్లా నుది మిచ్చుట నిస్సంకోచము, సహజమైనను మధ్యవచ్చినను అన్ని విధములైన బోషములను పోగొట్టును. కీరీటుమంటి పాదరసబోషములను, మలబద్ధకమును కారైసంబంధమును బోషులను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. శరీరాబోగ్యమును గలుగజేయును. 16 రోజులవర కుండుటకు 4 కృతుల బుట్టిలో అమృతమును.

(బ్రాండ్)లను:— పి. డి. సావంత్, 144. ఫనసవాడి, నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi. No. 144, No. 2. BOMBAY.

ఏకబాహువి ప్రశంస   ఆంధ్ర నర్తకశిళాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది తెన్నులకంటె అపూర్వాయ విశేషము   ఇది శ్రీయత కట్టమంది రామలింగారెడ్డి గారిచే

తెల 0-4-0 పోట్లెటి అధికము.   గ్రామబడినది. తెల 0-4-0 పోట్లెటి ప్రత్యేకము.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కాకార్యాలయము, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

మో స పో కు డు

తుప్పుపట్టినయింకండ చేయురంగులను తక్కువధరలకు కొని మాసపోకుడు. అట్లు తుప్పుపట్టకుండ చేయుచది యొక్కటియే.

వెయిలెన్ డ్స్ అండు కంపెనీవారి "బిటు మాస్టిక్ సొల్యూషన్."

Wailles Dove & Company's "Bitumastic Solution."

దీనిని వంటెనలకు కప్పులకును నుసయోగించుటకు ప్రపంచమందంతట చాల మంచిది. దీనిని సాధారణముగా రైలువే కంపెనీలును మ్యునిసిపలువారు పల్లికు వర్షునారు బొగ్గుగనులవారు లోహగనులవారు ప్రపంచమందంతట ఎక్కడ చూచినను వాడుచుండురు. రాలిపోవుటగాని పగిలిపోవుటగాని యుండదు.

వెల రూ. 56-0-0

పోల్ పంజట్టు:—ది సోత్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్సు, లిమిటెడ్.

ది రిలబుయన్స్ ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు.

తపాలపెట్టె నెం. 553 రు,

మదరాసు

ప్రొకొమొబిలెంట్ గోరునప్పుడు ఈపత్రిక పేరుకూడ నుదాహరించ గోరుచున్నాము.

స్వ రాజ్యము మనకు నమీ పములో నున్నది

మన మెల్లరమును స్వదేశీ సరకులనే వాడ వలెను. వాటినే ప్రోత్సహ పరచుచుండవలెను. మన దేశస్థులెల్లరును మరియే ఇతరదేశముల నా మానులను వాడుకుండునట్లు చూడవలెను. స్వదేశీ ద్వమునకు దోహదము చేసి తోడ్పడవలయును. త్వరలో కంజీవరము స్వదేశీకంపెనీలో మీరు పాల్గొను టుత్తముము. భాగము 1-కి 25 రూ. 300 భాగములు మాత్రమే కలవు. పెద్ద పెద్ద వాండ్రందరు దీనిలో భాగస్థులుగజేరిరి. వరతులకు ప్రాప్తెస్తుకు ఇట్లు వ్రాయవలెను. (962)

మ్యానేజింగు డైరెక్టరు,

స్వదేశి ఇండస్ట్రియల్ లిమిటెడ్,
బ్రాంచి: మధుర.   కంజీవరం.

దంతచూర్ణము:—డబ్బి 1-కి 0-2-0 12-కి 1-2-0.

ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లుతోమటువలన చిగుళ్లు గట్టిపడును. చిగుళ్లునుండి రక్తము ప్రవించుచుండును. నోటిదుర్గంధము లేక యుండును. పండ్లు ముత్యములవలె తెల్లగా నుండును. అమృతాంజనము డిపో, మద్రాసు, బొంబాయి.

హనుమాన్ బోరక్సు సబ్బు.

దీనియందు సంతతి తుల్యములగు వస్తువులు చేరియున్నవి. చెల్లిసంబంధముగు పుండ్లు, దురద, గజ్జి, పొడలు మొదలగు చర్మ వ్యాధులను అత్యంతవేగముగా పోగొట్టును. చర్మమునకు మృదుత్వమును, నునపును, నాజెమును యిచ్చును. అన్నిచోట్లను క్రయమునకు దొరకును. ప్రతిజిల్లానై మా హనుమాన్ గుర్తు బాగ్రతగా గమనింపుడు. (751)

రంగనాథం శెట్టి అండు బ్రదర్సు, మదరాసు.

కారణం బ:— ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము. సంఘదురాచారసంస్కరణమునకు మార్గ మిందు జూపబడినది. అందరు జదివితీరవలయును. తెల 0-4-0 పోట్లెటి వేలు. ఆంధ్రప్రదేశ్ కాకార్యాలయము, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మదరాసు.

ఆదివచ్చికాన లేక జన్ను

తులం 1 కి రూ. 3-8-0

శేషాశ్లేశపు కన్నూరి, మంచి తులము 1-కి ...	80-0-0
కుంభమ పువ్వు తులము 1-కి ...	2-0-0
గోకోజనము, మంచిది ,, ...	7-0-0
రసభక్తము తులము 1-కి ...	0-10-0
పచ్చకర్పూరం ,, ...	2-0-0
బాలామృతము సీసా 1-కి ...	0-12-0
తాంబూలమాత్రము, సువాసన గా నుండును 50-కి	0-8-0

అమృతాంజనం డిపో, 6, తంబుశెట్టివీధి, మదరాసు.

అమృతార్ణవ అవలేహ్యము.

ఈ లేహ్యము రక్తమును శుద్ధిచేసి బలమును కలిగించి కాశ్యంతినుఖిము నొసంగును. 219

అకోగ్యమును కలుగజేసి ఆయుర్వృద్ధిని యిప్పించును. ప్రస్తుతము శాకభక్షణము అను పుస్తకమునకు వ్రాసిన రసాల ఖర్చు లేకయే ఉచితముగా పంపెదము. నైద్యశాస్త్ర మణిశంకర్ గోవింద్, అకంకనిగ్రహ కౌషధాలయం, 157, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.